Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef
ראק, ופסי

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

הלאש תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

דרשינן לאחד שם לך לאחד יאחך ולא כשהמאחו אצל שולחני: כא ומ"מ אם רצה השכיר כו' ואפילו אם לא מוכר התכוני מליתן לו מ"מ כיון שאין לו כיורו כלום ולא נתחייב לו במעמד ג' ואם רצה התכוני יכול לחזור בו מ"ה גם כפועל יכול לחזור בא:

שמ א ודוקא שאירע לאומם מחמת האונס כו' עיין * בע"ם שכתב ז"ל אבל אם אירע שלא מחמת האונס כגון האונס בית מתכירו ונשרף באומם איכו חייב לשלמו עכ"ל ולא דק דנכה"נ בל"ה פטו"מ' לאין דין שומרים בעבדים וקרקעו' וכמ"ש בע"ם בעצמו כמו' ס"ח ס"ח:

ב ואין צריך לומר שחייב בגניבה ואבידה עפ"ר אם כתבתי לשון הגמרא דפ' האומל דהולך לומר חייב אומל בגניבה ואבידה מק"ו דס"ל אבל לא בלאוד מדחייב רמחכה לאומל בשבורה ומתה דה"ל דוקא שבורה ומתה דס"ל לבעלים להקודרה ולהניח' מאיב בגניבה ואבידה דה"ל דהבעלים ישריחו לחזר לאחר הגנב ולהדרא לבעותו קמ"ל ומ"ה הולך הטור והמחבר לכתוב ואבל לא אמרו אפשיטותו דכ"ם הוא אחיוב אומכין: ג לא לא אפילו מתה כו' דאמרו אמתה הכעלים הפסידו לבפסם דלא היה לאם להאומל פרה למלאכה שאינה יכולה לעמוד בה: ד אפילו היא קלה עיין לעיל סימן ש"ח ואל"ל דמסקנת הרא"ש והטור הוא דמותר לבהמות הכתה למלאכה אחרת שאינו כבילה מתנה וכ"ש לקלה מתנה: ואל"ל דכשאל"ל כל הכלה לדלה הקמירו לאין שעם לדבר כיון דעל כל פנים מחמת מלאכה מתה ובמתה מחמת מלאכה פטריה רחמנא לאומל ומ"מ זה אמת דכתב הטו' והמחבר בסימן שמ"ב בשואל שהאומל לאחריכים ובסל מחמת מלאכה דכשים להשואל לחייב אלא שיכה בה הנני מאסר האומל והרשה לו עליה דפטור האומל • לכן כלה ל"ל כאן לא יכנה אפילו לקלה מתנו אם אחר אם שיכה אפילו דבר קל אזי תלינן המחמת האונס ומיזמו דוקא בשיכו לבניכו אזוה עניין שבוכל לתלות בו ולומר שמחמת האונס מתה וכעין שכתב הטור והמחבר בר"ם ש"ע ס"ב בהשוכר בהמה להוליכה למקום ידוע והוליכה למקו' אחר לאחריכן אם אויר המקו' משונה תלינן בו המיתה וגם בסימן רפ"ח בדין מתלתו בפשיעה ואופו באומם לחייב בו הפ"ח אם יש כל לבניכו לתלות האומם בהפשיעה אפילו בלא רמוז וכמ"ש שם ודו"ק: ה ואפילו באומה מלאכה עצמה אפשר לשנו' פי' מקרי אונס להתחייב בה: ו ואופו לחזור פטור דאין דין שבת בבהמה ועפ"ר אם כתבתי דאפילו למ"ר שכתב הטור והמחבר בשמו ס"ם ס"ז דחייב ה"מ התם דכתב דהולד המב' בפשיעה ומכאה בכחם אבל הכא כתב דבכחם מלאיה ותליבא דמ"ד דחייב לעיל דאורח' דשכיר אייבי כאן דבכחם כן באומם אינ"ג דאומל הוא וחייב באומכין מ"מ כיון דיחזור לבמוח מ"ל דפטור ולא כב"י דהכיא כאן על דברי הטור לאיפסק בזמכי' אותו מלונתא וכתב דס"ל לטטור כמכמי ברפת דפטרי ואחריו כמשך נ"כ מור"ם והע"ם וכמ"ש נ"כ בס"ם ס"ו והבלע"ד כתבתי ודו"ק: לוכעי ליה

ז כיון שאינה בעין כו' דאמרינן תחילת בסיבת' תחילת מיתתה הוא ומאותה שעה נתחייב לשלם: ח ואכלוה העכבריס לאתנוי כו' כן הוא בגמרא בפ' האומל קמא ובטור כתב בשם הרא"ש דאפי' עכבריס עוב' ובטל ומת נ"כ פטור דה"ל ומהיה ליה כמתה מחמת מלאכה ואע"ג דלאו מחמת מלאכו' ממש היא כולי האי דהא לדרוף העכברי' אלה לו ולא לאכו' מהן מ"מ כיון דאינה בשתה נחר מתה ומקרי ליה

עכ"ל מגילין ס"ע ח"ח ז"ל שמ א"ל הטור וכ"כ הרמב"ם ריש הל' שאלה ופקדון ב מפורש בתורה ומשנה פרק ח' דב"מ דף ל"ג ע"ח ופרק ח' דשבועות דף מ"ע ע"ח * פי' ועדיין הוא מחוסכן אבל העכו"ם בשכיל האומל ג וכיאר שם ואין האומל יכול לשטון בו לי מה שנפטרת מחוסך על ידו דמסקנו דאומל הוא דלקוטו עליה דאומל ד הכי אמרינ דכא אם כ"ו ע"ב מטעמא דאל"ל לאו לאוקומה בכולאתא אחילתה ה מעוכלת ההוא גברא דאומל ברגלו וכו' לאמרה לאם אם אומל דאומל דולל וכו' לאמרה דרב פפא אם דף כ"ו ע"ח ו כ"כ הה"מ הרמ"כם אם אבל אם מתה קודם איחרות בה לו אחר אחרת אם מרכב בה לו מרכב עליה וכולי ואתה בשעת דגיבה הרי זה חייב וכולי ז כ"כ הה"מ אם ובכן כתבו אל ח טור ס"ג כן כתב הרא"ש אם בשם מהרמי ברפת דקי"ל כרבא בפ"ח דב"ק דף פו ע"ח בהכהו על ידו ואופו לחזור דאיכו נותן לו אלא אבתו שבכל יום ויום לא מתיב ליה אם כן דהכא דאחדם בשור הוא לא משלם אלא נזק ולא שבת ט אם מ"ז בשם הרמ"ם

(ב) לו שהמחהו אצל שולחני ליתן לו ת וקבל עליו ליתן לו אינו עובר ח אפילו אין לב"ה ביר שולחני כלום כא ג ומכל מקום אם רצה השכיר לחזור בו שלא לקבל מהשולחני אא מבעל הבית הרשות בידו:

הגה ואם קבו מידו אינו יוכל לחזור בו (הרא"ש ועור):

יא דיני שכיר שנשבע ונוטל נתבאר בסימן ס"ט ג:

הלכות שאלה

שמ השואל חייב באונס ובהמה שמתה מחמת מלאכה ואם שלחה על יד בנו או עבדו • ובו ח סעיפים •

א ח השואל מחבירו בהמה או מטלטלים ב ונאנסו בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב:

הגה א (א) ודוקא שאירע האומם מכח האומל אבל (ב) ולכן מי שיש לו משכון אבל עכו"ם * והאומלו לבניכו ליקח עליו עוד מעות ונשרף המשכון ג פטור האומל (ג) דאם כלתו הכי היה בשרף מכח המשאיל (מרדכי פרק האומל) • ב ואין צריך לומר שחייב בגניבה ואבידה ד אבל כל קלקול שאירע בה מחמת מלאכה ששאלה בשבילה לא מבעיא אם הוכחשה מחמת מלאכה שהוא פטור ג אלא אפילו מתה מחמת מלאכה פטור ה וחוא שלא ישנה לעשות בה דבר אח' חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה שאם שינה ועשה בה מלאכה אחרת חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה ד ואפילו היא קלה ממנה תלינן דמחמת אותה מלאכה ששינה מתה ה ואפילו באותה מלאכה עצמה אפשר לשנות כגון ששאלה לחרוש וחרש בדה ביום ובלילה שלא כדרך כל הארץ:

ב ח נכחש הבשר מאליו ו (ד) וסופו להחזיר פטור אבל אם נכחשה מאליה ומתה אחר כך שהוא חייב לשלם ז כיון שאינה בעין משלם כמו שהיתה בשעת שאלה:

ג ט השואל בהמ' מחבירו לילך דרך ירוע ובאו עליו לסטים באותו הדרך או חיית רעות ואנסוה ממנו חשיב שפיר מתה מחמת מלאכה:

הגה (ה) ויש חולקין בזה וסברילא להו דלא מיקרי מחמת מלאכה דהרי אף בלא הליכת הדרך היפסד שיכא לה אומם כזה (טור בשם הרא"ש) אבל המשאיל לאחיכו שוכרא לדרוף עכברי' ח (ו) ואכלוה העכברים מקרי מחמת מלאכה דבא לה האומם מחמת המלאכה

לדרוך עכברים ודוקא עיין דתשו' הרא"ש סימן מ"ה: (ו) ואכלוה העכברים כו' והוא הדין אם שלח כלים להלאם עם האומלים וכבלו בכי הביר ליד האומלים ולקחו הכלי זיין הוי מחמת מלאכה ופטור כן כתב בת"ה סימן שכ"ח ואפילו ל"מ ל"ם זה והביאו גם כן בס"מ והבינו לראיה מהך דינא דתקרו עליה עכברים וקטלוה ואינו נראה בעיני להבא מיקרי שפיר מתה

(ב) אם שהמחהו אצל שולחני ליתן לו ת וקבל עליו ליתן לו אינו עובר ח אפילו אין לב"ה ביר שולחני כלום כא ג ומכל מקום אם רצה השכיר לחזור בו שלא לקבל מהשולחני אא מבעל הבית הרשות בידו:

הגה ואם קבו מידו אינו יוכל לחזור בו (הרא"ש ועור):

יא דיני שכיר שנשבע ונוטל נתבאר בסימן ס"ט ג:

הלכות שאלה

שמ השואל חייב באונס ובהמה שמתה מחמת מלאכה ואם שלחה על יד בנו או עבדו • ובו ח סעיפים •

א ח השואל מחבירו בהמה או מטלטלים ב ונאנסו בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב:

הגה א (א) ודוקא שאירע האומם מכח האומל אבל (ב) ולכן מי שיש לו משכון אבל העכו"ם * והאומלו לבניכו ליקח עליו עוד מעות ונשרף המשכון ג פטור האומל (ג) דאם כלתו הכי היה בשרף מכח המשאיל (מרדכי פרק האומל) • ב ואין צריך לומר שחייב בגניבה ואבידה ד אבל כל קלקול שאירע בה מחמת מלאכה ששאלה בשבילה לא מבעיא אם הוכחשה מחמת מלאכה שהוא פטור ג אלא אפילו מתה מחמת מלאכה פטור ה וחוא שלא ישנה לעשות בה דבר אח' חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה שאם שינה ועשה בה מלאכה אחרת חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה ד ואפילו היא קלה ממנה תלינן דמחמת אותה מלאכה ששינה מתה ה ואפילו באותה מלאכה עצמה אפשר לשנות כגון ששאלה לחרוש וחרש בדה ביום ובלילה שלא כדרך כל הארץ:

ב ח נכחש הבשר מאליו ו (ד) וסופו להחזיר פטור אבל אם נכחשה מאליה ומתה אחר כך שהוא חייב לשלם ז כיון שאינה בעין משלם כמו שהיתה בשעת שאלה:

ג ט השואל בהמ' מחבירו לילך דרך ירוע ובאו עליו לסטים באותו הדרך או חיית רעות ואנסוה ממנו חשיב שפיר מתה מחמת מלאכה:

הגה (ה) ויש חולקין בזה וסברילא להו דלא מיקרי מחמת מלאכה דהרי אף בלא הליכת הדרך היפסד שיכא לה אומם כזה (טור בשם הרא"ש) אבל המשאיל לאחיכו שוכרא לדרוף עכברי' ח (ו) ואכלוה העכברים מקרי מחמת מלאכה דבא לה האומם מחמת המלאכה

(ב) אם שהמחהו אצל שולחני ליתן לו ת וקבל עליו ליתן לו אינו עובר ח אפילו אין לב"ה ביר שולחני כלום כא ג ומכל מקום אם רצה השכיר לחזור בו שלא לקבל מהשולחני אא מבעל הבית הרשות בידו:

הגה ואם קבו מידו אינו יוכל לחזור בו (הרא"ש ועור):

יא דיני שכיר שנשבע ונוטל נתבאר בסימן ס"ט ג:

הלכות שאלה

שמ השואל חייב באונס ובהמה שמתה מחמת מלאכה ואם שלחה על יד בנו או עבדו • ובו ח סעיפים •

א ח השואל מחבירו בהמה או מטלטלים ב ונאנסו בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב:

הגה א (א) ודוקא שאירע האומם מכח האומל אבל (ב) ולכן מי שיש לו משכון אבל העכו"ם * והאומלו לבניכו ליקח עליו עוד מעות ונשרף המשכון ג פטור האומל (ג) דאם כלתו הכי היה בשרף מכח המשאיל (מרדכי פרק האומל) • ב ואין צריך לומר שחייב בגניבה ואבידה ד אבל כל קלקול שאירע בה מחמת מלאכה ששאלה בשבילה לא מבעיא אם הוכחשה מחמת מלאכה שהוא פטור ג אלא אפילו מתה מחמת מלאכה פטור ה וחוא שלא ישנה לעשות בה דבר אח' חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה שאם שינה ועשה בה מלאכה אחרת חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה ד ואפילו היא קלה ממנה תלינן דמחמת אותה מלאכה ששינה מתה ה ואפילו באותה מלאכה עצמה אפשר לשנות כגון ששאלה לחרוש וחרש בדה ביום ובלילה שלא כדרך כל הארץ:

ב ח נכחש הבשר מאליו ו (ד) וסופו להחזיר פטור אבל אם נכחשה מאליה ומתה אחר כך שהוא חייב לשלם ז כיון שאינה בעין משלם כמו שהיתה בשעת שאלה:

ג ט השואל בהמ' מחבירו לילך דרך ירוע ובאו עליו לסטים באותו הדרך או חיית רעות ואנסוה ממנו חשיב שפיר מתה מחמת מלאכה:

הגה (ה) ויש חולקין בזה וסברילא להו דלא מיקרי מחמת מלאכה דהרי אף בלא הליכת הדרך היפסד שיכא לה אומם כזה (טור בשם הרא"ש) אבל המשאיל לאחיכו שוכרא לדרוף עכברי' ח (ו) ואכלוה העכברים מקרי מחמת מלאכה דבא לה האומם מחמת המלאכה

שמא השואל מחבירו חפץ סתם או לזמן קצוב • ובו ח סעיפים:

א (א) ה השואל מחבירו כלי או בהמה סתם הרי **א** המשאיל (ב תוס') בכל ערך שיראה

ו עובד דסהוא וכו' כפ"ל דהיינו דף לו ע"ח וה"ה *אלא להלוה כלים עם הסוכלים ונקלו בני העיר ליד הסוכלים ונקלו הכלי זיין הוה מחמת מלאכה ופטור כ"כ בת"ה כי' שכ"ם ד"מ ר"ם זה: **ט** מיד שכפתלקו הבעלים כו' וקע"ג דהמשאיל יכול לחזור בו כל זמן שלא מסך הבהמה ת"ל כיון שלא חזר בו ונכתלף הבעל משמירת הבהמה מחמת שקיבל השומר שמירתו עליו כתוייב בתוכסין: י

מתה מחמת מלאכה שמחמת שתרבה לעשות מלאכתה בעצמה לחרוש העבדים תחרו עליה וקשלוה וה"כ פשע המשאיל אבל בכלי המלאכה ודאי אין הכלים עומדים עושי' המלאכה רק הבעל מלאכה וקרי מתה מחמת מלאכה' הבעל מלאכה אבל מחמת מלאכה וחמת כן בלקחו מהם הכלי זיין ולא פשע המשאיל והלכך על הכלים הי' לחוכסים וחייב כן כי' וכ"ל דהקי"ה סובר כהמחבר בס"ג אבל להיא מולקין חייב ולוק וכן עיקר: (ז) לא יוכל ליתבע כו' ולכך חייב ומחבר המשיב זה משום שתמה בספרו כ"ה על הרא"ש ושור וי"ל מלאכה ופטו' יש לתמוה דלמו משום שמא מחייבים לי' לדרכה לשים זה לומר דכיון דמתה בדרך מסתמא מחמת מלאכה מתה חיכו לריך ליתבע אבל שמתה בדרך ופטור עכ"ל ולק"מ דאבל שומר לריך ליתבע שיודע בנירור אבל כשא"י ה"כ חייב ב"ד ולין נשבעין ב"ד בלחיכו יולע וכמ"ש לעיל סי' רל"ח סכ"ו וכן בכמה דוכתי ולפשר עיקר סברתו דמסתמא מחמת מלאכה מתה אבל נ"ו חיכו כיון דלא הרגיש בה עיפה ושורף הדרך גם ר"י כ"ל ק"ג כתב בהרא"ש גם בת"ה סי' שנ"ג הבי' דברי הרא"ש ושור בסתם וכן עיקר וכ"י ולי"ת הביחו דברי הכ"י פ' הנזל ומחבל והכ"ב השמיטו הרא"ש אבל דלא ס"ל כוותי' מבו' דהרא"ש ושור שהעתיק כאן דברים פלגי עלים וכמ"ש לעיל סי' רכ"ח ע"ח ולוק: (ח) משעה שמשכה וכו' כיון שמסך הבהמה לו הכלי חייב בלוכסי' מע"ג שלא נשמרם בהן וכ"ם הוא מחזיר לקמן סי' שמ"ח ס"ה כדמוכח בס"ם ס' הלים מקדש (דף מ"ו ע"ב) וכן הוא בתוס' בהלכות וכפ' שם להלי' ע"ם והכי מוכח מהרא"ש ושאר פוסקי' ושור העליתי לעיל סי' ע"ב ס"ל וסי' קל"ל דמי שהפקיד כלי אבל שכרו בין שהוא ס"ל לו ס"ם ולא"ל סעיף ב' נתן לו רשות להשתמש בו הוי שואל דרבא שואל אע"פ שעדיין לא נשתמש בו שם בב"מ דף עיין שם עיין בתשו' הרא"ן שנן סי' קמ"ל: (ט) וי"ל דלא בעינן המשיכה כו' ועיין בתשו' ן' ס"ג מהלכות לב ס"ל כלל"ו סימן כ"ו דיכול שאלה אבל שם המוקוק לומר קים לי כהלמ"ם דף לא ע"ב עיין בתשו' ר"ן תנ"ב סי' כ"ד: (י) הכוסה בחבל כו' כן הוא דעת הרמב"ם ונשור כתב שהרא"ש מולק ע"ז והמחבר סתם כדעת הרמב"ם וכן פסק בב"י ופסק כשמואל וכן כתב בסמ"ע וכן עיקר דכן הוא דעת ר"ח והתוס' וה"ה הבי' ולא דמי לדכתיב בשמ"ב וכן משמע להדי' מדבריו פ' השואל ולא דמי לדכתיב בשמ"ב ולא דמי לדכתיב בשמ"ב ולא דמי לדכתיב בשמ"ב

שמר מקו לפתח הלוח' ועל'ר : ב ואפי' מת הזוקל כו' לליכה אין פחות מיום ע' כפול לעיל בסי' ס"ל ס"ד : ד בסמוך ס"ג ותכ"ל זה : ג אין פחות מו' ימים בעור כתב לקל בכ"י כתב שהגירס' הנכונה בסס הרמב"ם בזה לשלשים יום ברמב"ם ריש ז' יום וכמ"ש התכנר : ה וי"ל לבית הלקל לוקו רשאי כו' בעור כ"כ בסס הרא"ש ומתוס' על המחבר סכלן סתם ופתב דברי הרמב"ם וכי"ל פי' ס"ם סלים סתם וכתב דברי הרא"ש שכתב מוה"ם ז"ל כאן בסס י"ל לעוד ובאמת שמו"ם כתב סס כי"ל לדברי המחבר ז' וכמ"מ פי' שמ"ל לא פסק כן עכ"ל ולעל"ד לייסב לחוקו מוכח מדברי הרמב"ם דפלינ מ"ם לבית הרא"ם דנוכל לפרש מ"ם לבית הלקל כדי שילך ויקוור הייכו ז' ומיום לכל ז' ומי הלכיות הוא שוהה סס ולא"כ הוא מוזר ומ"ם לבית המשתה כל לוקו הייכו כשאין המשתה אלא יום א' וס"ל כמי דלא סס דרך לבית ויתר משתה בירו ויתר על כלות ויתי המשתה הייכו כדברי הרא"ם וכן משמע לי הטור שכתב לדברי הרמב"ם שכן כדברי המחבר כאן ז"ל ולא הרא"ם הביאו כלל לחלק כו' ול"ל הביא החוספתא שכתב כ' דיכון הלבו כל לחר משמע דס"ל לאין הכרח לומר דפלינ' בדין אין אהביאו כל' לחר ובלי' מבואר יותר וק"ל : ו משתמשים בה כו' ול"ל לתקבל שמת שיכול הנותן לבלוק לבנו אפי' בתוך הזמן ולפי' אם זם הבן בקי בלוקו עכשו לו המלאכה כמ"ם הטור והמחבר לעיל כי' שכ"ל דשלמי שלילה דכל ומי השלילה הוא כקנוי לו שהרי כל הנלה דומיה ומייב אפי' כלוקסין ומ"ה בנין ובלסין לוקו מתנו עד כלות הזמן : ז כל ומי שלילתה והוא הדין אם שלילה למלאכה ידוע כלי זמן משתמשין בה זמן הלקוי לוקו מלאכה וכך כתב הטור והמחבר בסמוך בס"ה : ח ואין מייבין בלוקסי' כו' שהרי לא קבלו כלום על בסס לקבל בנבוכה ולכילה מייבין כיון דנהנין מתנו ל"ל כ"ם לו כשוכר אפי' לא נתתשו בה עדיין כיון דהרשות בידם להשתמש בה בלוקו זמן : ט שומעין לו לאדעת' דהכי בא בשלילה ליד אביהן ומ"ם גם הם לא ישתמשו בה להנאתן בע"כ אם לא שיקבלו עליהן אוכסי' כאביהן וע"ל ס"ם שמ"ו : י שהוא כ' שלישים דיכול לומר אם ידענו שאינו שלו אביהן לא הייכו אוכלים בשר אבל כ' שלישים משלמין בכן דרך בני אדם לקנות בשר בזול ולאכול אף אם כל"ה לא היו אוכלין בשר : יא והעור ושלמו כולו פירוש הרשות בידן אם רוצים להחזיק בעור בידן ולשלם דמי שויה לבעליה אחרי קבלו בזיגוו שביתה והמשמה אבל אם רוצים מחזירין העור לבעלי בעין ועפ"כ : יב ואם הניח להן אביהם בכסים המחבר סתם וכתב בכמ' ובכלל בכסי' הוא אפי' מעלשלי' וכ"מ הטור והמחבר בס"ם ריש ובכי' כמ"ל ע"ז זה"ע דבתר תקנת מכמים שתקנו דיתומים מקוייבים לשלם חוב אביהן אפילו מעלשלים שירשו וכמ"ם הטור והמחבר בכי' ריש אין מילוק בין אחרים בכסים לעלשלים וכ"כ הטור : יג ובנתוה לקלק לכתוב ובנתוה והוא סברת הרא"ש שכתב הטור בשמו כן ולאפוקי כי' איתכסא מדעת הרמב"ם דס"ל דאפי' מת בידם מיימים לשלם כיון שאחרים בכסי' כיון שאחביהן וס"ל כלומר' קאמ' בגמר' דהשעבוד חל אבכסיו ליתא לוקל מעשת מזיכה אבל הרא"ם ס"ל כלומר בתרא דהשעבוד לא חל אבכסיו כ"ל עד שעת מיתה לו שעת שאר לוקסין שנעשה בו וזה כבר מת וכ"כ ה"ה בסס אביהן אבל אם שבאה ואבלה דהכנו מתנה ונם היה פשיעה מאביהן הו"ל להודיע לבניו שהיא בידו מ"ה חייבי' לשלמה ולא הרמב"ן מחייבים גם אחיתה מעשה תחילתו בפשיע' דה"ל להודיען דלמא יאכלוה וסופו בחוסם מיתה דחייב כיון דאוכם דמיתה לא בא מחמת והרא"ש לא ונם הפשיעה : יד אין המשקיל יכול להחזירה מתחת ידו כו' אע"ג דכבר כתב בסעיף ח' דכי' הם דמיד אחיזה אין הבעלים יכולין להחזירו ה"ה הכיוצ מתח' ידו כו' קודם ובתבו דלית כיון דלא אחלו לזמן לא אחלה עלתה על דעתו שיהיה כ"ב זמן המלאכה זו ומה"כ חזר בו"ע בא"ם ובתבו הטור בס"ו ע"ש : טו כלומר אין לתת משקיל לי כו' כן הוא לי' הרמב"ם ובדריסה כתבתי בסס הכ"י דבזה בסתלק תשובת הרא"ש בס"ם קדלק"ם אבנתיה הטור על הרי"ף וכתב ז"ל ולא בהיר לי דבשביל אחל בשובתך לא יבא מבלל אחלה בתם לא הוא לי בני אדם עשה דגם בתתה עתי עובה והשקלבי כלילך עכ"ל אי"ל גם הרי"ף פירשוהו בהרמב"ם וכוכתו דהנמרא לאחר בשלילה בשובה מתתם בו לעולם מבלמין מיירי דוקא בשובל שחבר להמשקיל שהוא לוים שוב ואינו רגיל לנהקפיד על הזמן ומשקיל לונתם ע"ם דברו אלו הוא אחול הוא מבבסיו בידו לעולם : ומ"ם כלומר אין לתת משקיל לי כו' הוא כתלו כתב לי הנמרא דהשלבי בשובתך פו' מיירי בתשקיל אי"ל עליו שבוכת בס"ם ו"כ הרמב"ם שם

ד"ו מתמרא דר' אלעזר פ"ח רב"מ דף כט ע"א ל' הרמב"ם שם ל"ל מתמרא דרב נתמן שם דף קנ ע"א מ מתמרא דרב מרי בריה דבת שמואל

שיראה שאלו לזמן קצוב בעלים יכולים להחזירו מתחת ידו עד סוף ימי השאלה ב ואפילו מת השואל הרי היורשים משתמשים בשאלה עד סוף הזמן :

ב ה השואל פונדק מחבירו ג לליכה ד אין פחות מיום אחר לשביתה אין פחות משני ימים לנשואין אין פחות משלשים יום שאל חלוק מחבירו לילך בו לבית האבל כדי שילך ויחזור שאלו לבית המשתה כל אותו היו' שאלו לעשות המשתה שלו ד אין פחות משבעה ימים (ה ויל לבית הלבל חיבו רשאי לישלו עד שיבלו ימי אבילות ובדבל עד שיבלו ימי הרבל ובמשתה עד שיבלו ימי המשתה (עור בסס הרא"ם) ועיין בי"ד סימן ש"מ °) :

ג יהניח להם אביהם פרה שאולה ו משתמשים בה ז כל ימי שאלתה ח ואין חייבין באונסיה אפילו נשתמשו בה ז אבל חייבים עליה (ב) כשומר שכר (ג) אפילו לא נשתמשו בה ח ויש מי שאומר שאם אמר המשאיל ליתומים החזירו לי הפרה שהשאלתי את אביכ' או קבלו עליכ' חיוב אונסים ט (ד) שומעין לו :

ד ט חשבו שהיא של אביהם וטבחוה ואכלוה משלמים דמי בשר בזול י שהוא שני שלישים יא והעור ישלמו כולו יב (ה) ואם הניח להם נכסי' יג (ו) וטבחוה משלמי' דמיה מנכסיו .

ה כ השואל כלי מחבירו לעשות בו מלאכה פלונית כיון שמשך השואל יד אין המשאיל יכול להחזירו מתחת ידו עד שיעשה בו אותה מלאכה וכן אם שאל ממנו בהמה לילך בה למקום פלוני אינו יכול להחזירה מיד השואל עד שילך בה לשם ויחזור :

ו ל השואל כלי מחבירו להשתמש בו ואמר לו השאילני דבר פלוני בשובתך טו כלומר אין אתה משאיל לי דבר זה כדרך כל המשאילין אלא כפי טובת לבך ורבותך שאינך מקפיד על הזמן מאם קנו מיד המשאיל על זה הרי השואל משתמש בו לעולם

עד

(ב) פסק כרבי אלעזר בכ"ם דלא דוקא בכ"ם דלא אמר דבר אחר אלא אפילו בכ"ם דלא אמר דבר אחר אלא אפילו בכ"ם דלא אמר דבר אחר אלא אפילו

שמב (א) ואם השאילו לאחרים כו' ואם השאילו רשאי להשאילו לאותו אחר פשוט כשנשבע בתחר מיהו היכא דרגיל להפקיד אצל אותו אחר כ"ע אי כיתת כיון דרגיל להפקיד אצלו תו ליכא למיחר את מתמינת לי כשנועם בתיך לא מהימן לי אי לא מאי למיחר דוקא להפקיד מהימן לי אבל בהא דאמר איכא ובתכסה לא מהימן לי ומסתבר דפשוט ודוק:

(ב) חייב כו' לפרוע משעת שאלה לאחרים וכ"מ הדין שכתבתי לקמן סימן מ"ד ס"ל ודוק היטב כדאים לי: (ג) אלא כ"ים לו • וכתב הרשב"ם ומיהו ס"מ אי אומר שכר אתן לו רשות להשתמש בפקדון אם השכירו אי השאילו דכ"ע חייב באונסים כדין שאלה יד בפקדון והיינו דנקט שוכר ושואל עכ"ל כ"ו:

שמד ואינו

לאיחרת דרב מרי ברים דל' אמר שם ומהל' ליה קתא ■ וכתב ה"ה פי' רש"ל שם שמקוז' לו שבריו וזה לדברי רבינו (וכ"כ הטור והר"אש) וים מי שפי' שאפי' בשכר תתקנו ומשתמש בו ואינו מחזיר לו לעולם אלא אחות הבית לו ע וכתב הטור בשם הר"מה ומיהו לית ליה רשות לאשאולי לאחרינו וכולי כדין השואל אינו רשאי להשאיל וכולי ■ מיתל' דרבא שם צ"ל הרמ"בם שם ל"ן וכתב ה"ה אבל אם אין לו לעלות בו פרדסים אינו עולה בו אלא שנוס שמיעוש פרדסים שנוס אבל כשהוא אומר אבל כל פרדסי כל פרדסיו בכלל ע"כ וכן הוא שם בגמר' ק"ש במיתרא דרבא ומהדר ליה קתא ד' טור מי"ל ש"ל הטור מי"ל מיתרא דרב פסק שם עד סוף הפי'

שמב א לשון הטור מיתרא דר"ם כן לקיים כתן שאם רבי וכולי בפ"ב דב"מ דף כט ע"ב ב"בריתא שם וכדתפרש שם בגמר' פירוש שיש לו לאיש שמתה אבל בשני מתות אלא הוה עושה בבית שואל הראשון אלא מלאכה ולא הוה עושה בבית שואל הראשון שם בשם הטור בשם רש"ל ■ ב אבל אם אמר לו אל תשאיל לאחרים אינו רשאי להשאיל לאחרים (ב) אם אמר לו אל תשאיל לאחרים אינו רשאי להשאיל לאחרים (ב) חייב ג (ג) אלא אם כן יש לו ראיה שיכול ליפטר בה אילו היה בידו כמו שנתבאר בסימן רצ"א סעי' כ"ו: הגה ומיהו דבר שאי אפשר להכרחי ולכפור בו כגון בית לו פסיגה מותר להשאיל ג (תשובות רשב"ם אלף כ"ג ותלף קמ"ה) וע"כ סי' ז"ו:

שמג דין השואל אחר כלות זמן השאלה • ובו ב"ס:

א ה השואל חפץ או כל דבר לזמן **א** מיר כשיכלה הזמן חוזר הרבר השאול לרשות המשאיל להפטר השואל מאונסים אפילו הוא עדין בביתו ב ומכל מקום חייב הוא בגניבה ואבירה כדין שומר שכר ואם שלחו לו בתוך הזמן ביד עברו או שלוחו של משאיל או של שואל נתבאר בסי' ש"מ:

ב ג שומר שכר לזמן כיון שכלה זמנו כלתה שמירתו ואפילו היא עדיין בביתו אינו עליה אלא שומר חנם:

שמד טען שמתה מחמת מלאכה או רוצה לשלם או לישבע • ובו ד' סעיפים:

א ה טען השואל שמתה מחמת מלאכה ב אם הוא במקום שערים מצוים אינו נפטר **א** עד שיביא עדים שהוא כדבריו ושלא שינה בו ואם הוא במקום שאין עדים מצוים ישבע כמו שנתבאר בסימן רצ"א ג ואם התנה שלא ישבע או שלא ישלם אם נגנבה או נאנסה הכל לפי תנאו:

הגה אפי' אם קנו קנין על כך לכל תנאי שותרים **ב** קיים אפילו בלא קנין (מרדכי פ' השואל) ודוקא לתנאים קודם שנאמר השמירה לידו אבל לאחר שנשבר נפשיה לא

אוף מצא"כ בריש אמר לו לקבור כרם אתם דאין לו רשות לקבול בו אלא כרם ג' מ"מ קובר מ"מ אפילו אינו אלו כו' וכן הוא בר"מ"ם ובקיצור פסקי הרא"ש ולא נזכר בשום מקום להגבילה ביד השואל לקבור בתיבה מקום שילה ואחרכ' קי"ל דיד בעל השטר על התחתונה בין בלוקח בין במקבלי מתנה לכן נראה לנכ דעת הטור והמחבר בא"ח ובונה בכל מקום שילה ל"ל קובר זא"ז בכל מקום עד שיתבלה בא"ח מיה

ומספיק לו לדבר שהשאילו עבודו ועפ"ר:

שמב **א** אין השואל רשאי להשאיל כו' פי' אפי' לאותו דבר שנשאלו לו והיינו דוקא בחשאלים משום דהשני יכול להבריחם וכדאמרינ' תוס' בתרתו ע"ו: **ב** שעשה מלאכה כו' ולא אמרינן בזה מסתמא דניחא ליה לאיבד מלאה במתונים: **ג** אלא אם כן יש לו ראיה כו' פי' אפשר שאם לא השני ותחת מלאכה ולא היה עושה בבית שואל הראשון לותה מלאכה היתה ג"כ מתה בה פטור גם השני ועמ"ש בסמ"ע בס"ם ס"ק ד' ליישב דלית מחבון לא"ם שם:

שמג **א** מיד כשיכלה הזמן כו' כבר כתבו הטור והמחבר לעיל ס"ם ס"מ ובפרישה כתבתי שם טעם הטור דכתבו ב"ם והוא דבס"ם ס"מ אשמוטינן דאפי' שלמו לו כשליחו ובאמם בדרך לא תאמר דהיל' מתלו בפשיטה בשליחתו ע"ו אלא ומהו בלוקם ולאחיב בלוקמין ובסי' זה קמ"ל דאפי' לא אלאה לו אלא הוא עדיין בביתו אמ"ה בנתינה ואחירה בא"ם ואף שהתחבר בת' שני הדינין לעיל ס"ם ס"ם ל"ל דאזר וכתבו כאן משום דנתשך אחר ל' הטור לכתבו כאן מעשם שכתבתי:

שמד **א** עד שיבאו עדים כבר כתבו הטור והמחבר ג"כ לעיל בסאר מאחרי ואינו אלא מלכתיב אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם הן יש רואה לא נפטר בשבועה אלא בעדים ועמ"ש מזה בסי' רכ"ד וכ"ו: **ב** קיים אפי' בלא קנין

ג ובאיר שם אלא תאחר מי שהשאיל לא הי' דעתו להשאיל ולעשות מסר אלא לזה הרשאין בפרק אלו נערות ובאיכתו לעיל סימן מ"ח הנית לה פרה שאולה משתמשין בה כל ימי שאלתה ועיין עוד שם **שמג** **א** ל' הטור מיתרא דרב פסק אחר רב מסדרא בפ"ו דב"מ דף פ"ח ע"ח ובאיכתו בסימן ס"מ ס"ק ת' **ב** גם זה מבואר בא"ם שם ג כ"כ בכ"ו בלמד מדין השואל לעיל **שמד** **א** לשון הטור **ב** בפרישה בס"ו דב"מ דף פג ע"ח **ג** מפנה שם בס"ו דף פד ע"ח

קנין כגר כתבו התוס׳ והמחבר בעצמו לעיל בס״ס שי״ו לענין
תנאי על שכירות ע״ש : ג לא מני לאתנויי בדברים בעלמא
ומה״ש בסק״ס בתרוכי בראשונן אומר לשמעון לוקח״ו לעתי
שלתה מייב״ל ויהיו ביחד לאמכירת שכר ונתפסק שמעון ונתפסו
דשמעון מייב לוקחים כנתחלה
כיון דכתורת שלו לאתי לידי ע״ש
ובל״מ (וכ״ש) הכריחו לעני״ס ס״
ק״ך וגסי קע״ו ס״ק ו׳ וגם בסיפון
זה ע״ש : ד שמין לו השברים
כו׳ יפיקון לה מדכתיב ואמת
יהיה לו וקיל״ל לו לגיתק קאמר
שהוא כיון לשפל בתכירת בכיל׳
וכן הדין בכל המוזקין אבל
בנגב וגזלן אין הדין כן וכמ״ש
בטור והמחבר לקמן סיימן שכ״ל
וסמ״ב והטעם כתבתי שם :
ה בשעת השבירה לא מן
עליו חיוב התשלומין : ו
ולא הוזלו כו׳ וכ״ש אם הוקרו
דהא לא יוכלה להמשלים להפסל
כיון שהוקרו : ז נגנבו
השברים לפני גירם הפפרי׳ כרא״
דדוקא נגנבו קאמר ומשום דאף
שבלתה אלתו משעה שנשברה
ולוקה לחזיר לבכר שלילתו מ״מ
עליו לשלם למשלים דמי הכלי
שנשב׳ דעדיין הוא ש״ם עליו וכמ״ש
בסי׳ שמ״ג אבל נגנבו השברים
מידו פטור כיון דבלתה שמירתו
ועיין בכ״ו בס׳ השולחן (בלפוס גדול סוף דף קי״ט) דכתב ז״ל
והסכימו האחרונים ז״ל לדעת הרמב״ם ז״ל אם אין לו שולחן
למשלים טול שברים אלא דוכתם לאחר מכן שנתבלו לגמרי הוה
כאלו נגנבו ברשות משלים כו׳ ע״ש דמשמע דאי לא אין טול
שברים אלא מייב לאוכפין ולף דל״ל דשם מיירי דנתבל
בכלי לו מתה הבהמה בתוך ימי שלתה לאיכא תרתי לגרעותא
חדא שהוא תוך זמנו והשני דאף אחר שנשבר ואיכא לאוקמי לבשלו
עדיין דין שומר עליו מ״ה כל זמן שאין המשלים מודיע למשלים כלום
ושוב שאינו מקבל עוד בהכלי לו בהבהמה דין שומר עליו להתחייב
בלוכסין ומוכ״ם כאן מיירי בשבבר כלה הזמן שבנזה הוא קנת
דוחק לחתם שבולה הוא מחמת מלאכתו ובתוך הזמן אם״ה משמע
דדוקא בגנבה ואבדה מייב הא בנאנסו פטור ובכ״י סכ״ל כתב
דמייב וגם ק״ל דהרבתה הכי״ו לשון מהני בנאנסו משמ״ד דבגנבה לא
מהני מה שאין קודם לכן טול ומעשה שכתבתי דאף ג״ב דהוריגו לו
שאינו מקבל שום בהכלי מ״מ דין ס״ם עליו וכ״כ בל״מ בסי׳ זה אחלי דיבא ע״ש ואיכ תיתא על מ״ש מור״ם כאן בהגה״ם אגנבו או נאבדו
מייב אלא אין לא למשלים טול אלא אם אלך דמשמע דאפי׳ מגנבה פטור בא״ל טול .
ולענ״ד אלא דברי הרמב״ן אהדדי דכאן בנ״ר הכ״ל משמע דס״ל דהרמב״ן דאף דאמ״ל מוכתבין אם מיירי בבלי מ״ר
ולעיל ס״ס ק״ך כתב הטור בשם הרמב״ן ופסקו המחבר לגבבה בהלוקה דדינו כשואל דאם מעותך והלוה מסרב וגנבו
או נאבדו הלוה פטור וכתבתי בפריסה ודריסה ובמ״ע בס״ם ק״ך דבא ושוב דהתם קאי אמ״ם שם לפני זה דאם אין הלוה מלוה
מעותך ולא רצה לקבלם וזרקו לפניו וגנבו משם דפטור הלוה דאז מסיק שם וכתב ז״ל וכן נמי כו׳ אין הנה מעותך בידו׳ ומוכתים
בביתי ושוב כו׳ ל״ל וכן נמי אם אף לא זרקום לפניו בשאין לא רצה לקבלם אין הנה מעותך לבביתי
ומכוסים לרוחים ובשתבלה בא לביתי ושוב אותם וגנבו מביתו בכה״ג דוקא פטור הלוה אפי׳ מגנבה ואבדה מ״ם הטור והמחבר שם
בא ושוב ל״ל הכן בשאך לקבל מעותך ואני מניח לך אותם מביתי שהן בחוים ומוכתים שם והנה מסרב לקבלם בכה״ג דוקא פטור
ע״ש . והנה ל״ל המבעיין זה מיירי מ״ם מור״ם כאן בס״ע דפטור בא״ל טול אפי׳ מגנבה ואבדה והכ״ו הכ״ל מיירי בבלי ושוב בפשוטו
דבכה״ג פטור מאוכסין ולא מגנבה ואבדה וכמ״ש ג״כ הטור בסי׳ קכ״ג ע״ש ומיהו גם זה דוחק מלא דא״כ לא הי״ל לבור״ם לבתוב לא
לפרש . ושוב כיון לדרך מור״ם אלא לכתוב בהגהותיו אוסר דין אלא כתב מקורו בל״מ ובל״מ הניח כאן בדין זה דברי הכ״ו וכתב
עליו בל״מ דדוקא בגנבו פטור בדא״ל טול ולא בשם נגנבו לא בלבדו ובכ״ל והגהותיו לא הזכיר אותו דין בנאנסו בכלל אלא כתב
דין אחר דאם נגנבו לא נאבדו מייב ואם א״ל טול כו׳ ואם תפרשהו הטול בס״ם הרי דין זה לא נזכר בל״מ בכלל לכן נראה לפרוכין
לבניה בהגה״ם ובכ״ל . מייב גם אם נאבדו מייב אף״כ אמר טול ע״כ ול״ל דאם אמר טול פטור בנאבדו לחוד ובזה א״ם הכל
ומ״ם מור״ם בסיומן ע״ד בהגה״ם ס״ג דגם בא״ל טול מייב אפילו באוכסין לא״מ דשאני דין אמרינן דאם אמרתו ומייב
באוכסין עד שיפרע לו אמי מלוותו ודו״ק : ח ואיכו בקרא מבויב שבועה על״כ שם כתבתי דמיירי דהמשלים עצמו לא היה שוגן
ברי כך ובך היה שוה אלא שאל הוא שוה כ״ב והפסדת אותו ויכול להיות שאין בהפסדו ס״פ ואף אם בולאים ס״ם מבל מקום כיון אלא
תבעוהו בו בברי לא אמרינן מתוך שאינ״ל . אי״ב מיירי שהלוה שוגן ואומר אלא״ו אתם יודע שהפסדתי והריני נותן לך והילך
ויותר מזה אינו יודע אם הפסדתי הבבעושול והמשלים ואמר מ״ה פשוט להרא״ש דלא הוה בכלל מתוייב
שבועה ואי״ל דמשלם כיון דהמשלים נופו אינו שוגן ברי בהמותר ובמה שמודה אינ״ל הילך וקל״ . ולא *כע״ם שכתב ז״ל ואין זה בקרא
מחויב שבועה ואי״לא תע״ג דיש כאן ג״כ שבועת אמרים שהיא שבועת התורה כמ״ש שעמ׳ בסיומן אמ״ה שבועה עכ״ל ל״ל דשם תיון
לאמר לא אמרינן מתוך שאינו יכול לישבע משלם כששוגן על הנלבול אינו יודע ומתרן כיון שעיקר השבועה בלה על שעמת התובע
ששגן אחת לא מתה כדרכה כו׳ ובכה״ג דעיקר השבועה היא בלה על שעמת אחת שוגן התובע לא אמרינן בה משלים״ל וכן תי׳ המ״מ
וכמ״ם בסיומן אבל אין הכדון דומה לראיה לא כתב המ״מ דבכה״ג לא אמרי׳ משלים״ל אלא בשבא לנלבול ואנלבול אינו יכול לישבע
משלים כאן לעיקר תביעתו שוגן אינו יודע ועכ״ל ודו״ק : ט אם שאלה היום ושכרה למחר וכו׳ בשם תלמידי הרשב״ם דבלילה
שבתיים אם דרך השואל שבתות לבי׳ אבלו אלא אחר השלה גם כאן הוא שואל על הלילה ואם בלבלה אינ״ל דרך שוכנו
בהבתות אבלו מזמן השלה אינו אבלו אלא בשוב׳ ופטור מחוכמי׳ ומייב בגנבה ואבדה עכ״ל ל״מ ה׳ : ה״ג ושכר אחת ואתה אחת מהן
וכן הוא ברמב״ם : י המשלים אומר שאולה אתה כו׳ בתחלי לסיים לפני זה פתח ואחיל מלאמשה למעבלה דבגנבד פיפא דשאל״ל ושכר
ל״ל דאחת מהן אתה . אחר דעבנת המשלים עליו לומר לאותה דשאלה אתה והשאלת שעומדת אי אינ״ה השכורה . וכנגד
בתלמיעת׳ שאלה היום ושכרה למחר . אחר דעבנת המשלים הוא שאתה ביום השאלה ומייב עליה בשוכם מיתה . ונגד הריגת

שמד (א) ואיכו בקרא מבויב״ל שמשלם בסמ״ע ס״ק ח׳ עד ד שם ס״ל
ויותר מזה אינו יודע אם הפסדתי כו׳ והמשלים״ל אינו שוגן מבוכרא
ברי כו׳ לא הוי בכלל מבויב״ל כו׳ לא ידענא למה כתב דהמשלים״ל אינו שוגן ברי דהא אפי׳ שוגן ברי כיון דאומר לו
אינ״ל אינ״ל מייב שבועה אם הפסדתי כו׳ לא ידענא למה כתב
ברגל וכו׳ דק הים אפי׳ ולא הי״ל מבויב״ל מבויב״ל אינו שוגן
ד״ל אינ״ל מייב על השאר לאיפסקא
הלכתא כרב
כהגה ורב
וכן כתבתי דוכתי ויכול להפך אסי׳ דמהדר
על שבנגנבו ועי״ק דע״כ מיירי ליה תבריה
שוגן המשלים ברי לא״כ אין וכן פי׳ רש״י
המבויב״ל מייב שבוע׳ כלל כיון אם להכי
שטוענו אמת כלעיל פי׳ ע״ה מסיק מאי
סי״ז ו״ק וגם קשה כשהמשלים בריב״ק
אינו שוגן ברי היאך יבבע ליטו׳ דשמין לשלא
והמ״ם כתב דטעמיה דהרא״ש אם ריש דף כ״ו
הכי דלא אמרינן בנפקד הכן כתב
מבויב״ל דלא הי״ל לידע הרא״ש אם
כלעיל מיקן רב״ל בטור והכ״ב בפסקינו מרין
בבויב״ל לא הי״ל לידע כיון דהי״ל אור שבנת
להחזיר״לא״ל׳ ומי המשלים״ל׳ עכ״ל וק׳ וכפתה
דהא לא כתב הרא״ש אם דלא הכבילה בין
הי״ל לידע אלא בהפקיד אבלו שעת מיתה
בשם וכתב הרא״ש אם דמעמי׳ לשעת העמדים
בכל יום שהפקיד אבל חבר בדין לאמרינן
כשקי׳ ותרטופי׳ ואינו יודע מה כפ״ק דף ע״ו
בתוכו אבל בשאר הפקיד כתב עא״ל דלא״ע
הרא״ש לבדו׳ בם׳ שבועו׳ הדייני׳ הוא פתח
כשאומר אינו יודע מ״ל מבויב״ל דכיון הוי
מבלם והבחתיו לעיל פי׳ ע״ב ל״ל עטור
ע״ש ואפשר דדוקא בהפקיד שאומר אי״ו כמה היה מ״ל בנאנסו ומייב
להרא״ש הכי דה״ל לידע כמ״ה אי״ו כמה היה שוה בנגנבה
ובאלוה על המשכון דה״ל לדקדק כמה היה שוה או אפשר דה״ל להבי״ת
הכה דלא הי״ל לדקדק כמה היה שוה או אפשר דה״ל להבי״ת
דהרא״ש בס׳ שבועות הדיינים מיירי דוקא כשנרבן עם מיבותיו
ס״ל דה״ל לידע וכמ״ש בסמ״ע סי׳ רל״ב ס״ק ל״ו ע״ש ואיהו
המחבר ולאי לא ס״ל כהב״ח דהא איהו פסק לעיל סי׳ כ״ו ס״ו וסי׳
רל״ח לאפי׳ בשק הי״ל מבויב״ל׳ וכן העלייתי לעיל בחבורי סי׳ ע״ב
סי׳ בס״ק כ״ח דבכל ענין הי״ל מבויב״ל׳ ולא נראה דכאן מיירי
שאמרון אומר אלא אם הפסידו בכלל וכך היה מתחלה ומ״ם והפסידו
אלבוכן אומר כן : (ב) השולח פרה כו׳ עיין בכ״ו בשם
הרא״ה ועיין בהרא״ש פי״ו דב״ק סי׳ ג׳ ועיין מש״ל סי׳ רל״ח סעי׳
ע׳ בחמיכו

ד״ש ס״ל
מבוכרא
אינ״ל
אינ״ל
אינ״ל

ש חילוק זה לא נזכר לא בשור ולא בראובן לא בגי' ולא בכ"מ ולא הרמב"ם אם לא לא היתה אם לחיה כו' בעיר שוגן כתב לדברי המחבר מנומנמין גם המ"ע הלריך לייסב דברי והכיתום בנתנגס ונגס לחם זה מפני שאמרו דבאומר המשאיל לחני יודע לחיהו מתה לריך לייסב היסת ותמצו אנס דעת המחבר כן וכ"כ בע"ם לחדי' ותיב' דהא דין פסו' הוא ומוכרח מכל הפוסקי' דלין מסנינין אפילו היסת על טענת אחת ואפילו בשוגן ל"י אם פרעת לי אפי' הכתבע מודיב ג"כ אחת וכאו אתבאר לעיל סי' ע"ה סי"ז וי"ח וכ"ם היכא דאוי כלומ' ל"י אם אתה חיי' וכדמוכ' בס"ם פ' השולל וכמ"ם אתוספות אם דף כ"ו ע"ב ד"ה והלה אומר כו' ואף אבע"ם דאף לייסב אינו פרחה כלל ע"ם וכך הוא דעת המחבר דבשוגן המשאיל ל"י אפילו היסת וכאו אתבאר לכל בחמת בעל' מהן דברי המחבר אפאפרו בדק הבית ולל הרמב"ם השולל פרה והשוחרין כו' והשומר אמר אינו יודע לו אחמר השולל אבורה אתה והמשאיל אומר אינו יודע לו אחמר זה אינו יודע המ"עה ואם לא היה אם לחיה ובאמר אבורה אתה לו אח"ל ויבאר זה אומר אבולה וזה אומר אבורה ובאמר אבורה אתה לו אח"ל ויבאר זה אומר אבולה וזה אומר אבורה ובאמר אבורה אתה עכ"ל וכתב בב"ה ע"ז ו"ל על מ"ם ואם אין לו אחיה ובאמר אבורה אתה וכשוגן ל"י ובאמר אחת כדברי ום לתחום הוכן אפילו אבועה על טענ' אחת וי"ל כיון אסור לייסב אבוב' האומרי' בבאמר אבורה אתה לו אינו יודע ואינ"ם אים לשוגן ע"ז אחת אפיום בה הרמב"ם זה אומ' אבולה הוא אומר אבורה ובאמר אבורה אתה כדרכה ונלבע עליו אבאבורה הוא אחתה ואם אחתה הוא דינא אחת ואל"כ אחתי לא ערבינהו ל"ל מאום לבדינא אחת אינא ל' אבאמר שוגן ולל' המשאיל אפר לו בהפך ובהל' בבא כל ל' שוגן ולל' מאום אבי לא ערבינהו עכ"ל הרי להדיה דבשוגן המשאיל אחת אינו בבאבע אפי' היסת ועי"ם בבאפ מבאה אבאבועה זו אבתב הרמב"ם בנ' אבוקות אלו הוינו היסת בשוגן המשאיל ברי ונ' אבוקות אלו לקאמר ל"ל אבלה אבי הוום ובאבה אבי הוום לו אבלה לאחר ובאבה הוום לראשל אחת אבלה הבנין בן הנ' אבוקו' לכן אחה אל' אבא"מ אחתי ובבע היסת בבאבוקה בבשוגן אחת והבינ' בחיתה ולבע"ל בא"ם) ומעתה בך אם המהך לבדי המחבר בב"ע בלון בזמן המשאיל שוגנו ולל' ובבע האומר היסת אפי' בלא נלבול וכ"מ בבגן אחתינו לו אם עדיה אחתה בדרכה לריך לבבע היסת אבאבורה אתה לו אינו יודע בינן המשאיל שוגנו ברי ובזמן המשאיל לוא אינו יודע לו אי' לבבבע בו היסת בבאבע אל' אבע' אחת לא בדרכה בלון בבבבעין אל' בבבבע אחתה בדרכה לו ובבע ג"כ בבאבורה אתה לו אינו יודע וה"ם זה לוא' ברי בבאל' אחתה וזה לוא' בבבל' אחתה לבב' בלבל' אל' היסת מ"מ ולל' דינו' לבלבל' אל' ב"ל לו זה לוא' אינו יודע בב"ם הוא ב"ל לו זה לוא' בבאל' אחתה וזה לוא' אינו יודע בב"ם המהך לבדי המחבר בבי בבבב אחתה בבבבבה בבבא"ע ולל"ל:

ומעתה גם מ"ם הע"ם דגם דעת המחבר בלון בבשוגן המשאיל אינו יודע ל"ל לבלבל אל' אחי לאחת:

ובמבואר ג"כ לבדיה מדברי בבדק הבית אבבלתי ודוק:

ונמצא לבנין דינא בדעת הרמ"בם יפה כיון המחבר הרמב"ם כתב לבדיה בפי' המבבות אפילו בזה אומר אינו יודע מבלבלין אל' וכן הוכח לבדיה בה"ם אבבלתי דהמשאיל שוגן ולל' אל"ם בהיסת אינבע בבבבה אחתה לו אינו יודע בבבל' אחתה לבלבל אל' ע"ב ס"ק ל"ע דלהרמב"ם אף בשוגן המשאיל ל"י מבלבלין (וכן הוא דעת הרשב"א ס"ק דקידושין ובאל' פוס קיס ע"ם) אבל בשור אבתב בבל' הרמב"ם אי לבבבל לאחר כן אחרי הרמ"ם כתב בפ' המשאיל דבין שוגן המשאיל ל"י ובין שוגן האומר אל' אין מבלבלין וכ"ם הטור לבעל סי' כ"ד וכמ"ם אם ובע"ב בל"ל דמ"ם הטור כאן ובבע אבו' בדבריו אבי' דשוגן המשאיל ברי ולבבו אבלינו אלו אין מבומם כאן ובעיקבם לבעל סי' ע"ם אחם כאן הדברי' וכן ברמב"ם ל"ל כן ודוק: (ד) בזמן המשאיל שוגנו ולל' אינו' בע"ם בבי' זה ובבי' אל"ם כתב דהינו שוגנו ולל' בבעת ולא אחתה בדרכה והלבך אם המשאיל שוגן אינו יודע אם אבלה לו אבורה אתה כיון אינם אבלינו לל' בבבל' אל' ודוק' הוכ' שעיקר הבבינ' הוא בבבע בבל' ל"ל וכמ"ם לבבן בבבם ה' המ' ובפי' גם דברי המחבר כן ולא בהיר' להדבר ברור דפי' דברי המחבר הן כמ"ם גם דינו לית' כיון שוגן ברי אבבעת' ל"ב אינו מינב ע"ד כלל ובאל"ם לבעלה סי' ע"ב ס"ק ע"ם לאינו מינב בבועת האומרי' רק בשוגן לאינו בבבע לרמי לאחר' בבבע' עליה דמ' מעין הוא כיון דהלה ל"י אם

בשאלה אינו יודע אינו יודע אם אינו יודע אם אינו יודע אם

בדברי המחבר ובכ"ל ועי' גלגול יבבא הזומר שבכורה מתה לו שאינו יודע כשעכשיו הוא ליפכה אזי לק"מ דבכה"ג זו מיושב הכל לתין כאן כפלגש כתב לפי"ז דין הרביעי שמגלגלין אלא אף לתגיס הספרים כשהמשאיל עושן בדי והשואל שמא

ודוק: יד לו שאינו יודע הא דלא אמרינן בכהא דה"ל מקויב שבועה ואינ"מ תירץ הת"מ בפ"ג דשאלה בסס הרא"שוכים ז"ל כיון שעיקר תביעת המשאיל שמכירו עליו היא אינו יודע שהרי אינו שוען בדי אלא מתה כדרכה אע"ג שגגלגול שוען בדי דהשאולה מתה לא אמרי' בכה"ג מתוך שאינ"מ עכ"ל. והכי הכיחו על דברי העור בסימן שמ"ה. ונאמת לדברי הרא"ש והעור מ"ב להאי תילוגא דלא שכן מובכרין שאין מגלגלין כלל לשעבת כתבע כשהיה אינו יודע וכמ"ש לפכי זה. ועוד לאפילו בתקי' שמגלגלין מ"ל דלא אמרינן מתוך שאינ"מ כשבוע' הבאה עי' וכמ"ש העור בסימן ע"ה בסי"ל ז"ע בסס הרא"ש והמחבר כתבו סס ג"כ בסע"ו ע"ש אלא שמסיק סס וכתב דיש חולקין וס"ל בזמן שנתקייב ל"ד והוא שוען על הגלגולי' אינו יודע קרינן בה ספי' מחויב שבועה ואינ"מ ע"ש ודוק:

שמה א מתוך שאינו יכול לישבע מצ' העשם

דהא הוכח לו בתקי' שעכשו לתכנו כב' פרות שאולות שמתו בזמן השאלה ושייב לו עליהן בקוכסיהן והכתבע חולה לו ב' ועל השני' חייב לישבע ל"ד כדין בחולה מקנת ואינו יכול לישבע מ"ה משלם משל"כ בשאל לו ב' והשכיר לו ב' ומתה הא' והשניה עוחלת מי שכבי' שלבני זה בסס לין שעכשו אלא על הא' דהרי על העובדה מי מ"ל הילך ויקחנה לך ואין כאן חולה מקנת ופ"ל:

ב וכן אם מסר לו ג' פרות כו' מי' ומתו שנים מהן וא' נשאר מי ומקזיר לו ותבעו בשתי שמתו והוא חולי לו ב' ומהן אחד חייב ה"ל ג"כ חולה מקנת ומתוך שאינו יכול לישבע על השנים משלם:

שמו א שנאמר אם בעליו עמו בגמרא פ'

השואל דף כ"ה ע"ב ויליף מדיוק דקרי דבתיב אם בעליו עמו לא ישלם ונקיי אחים לפכי זה לחיירי משאלה ושכירה ומתה דמשמע דוקא בבעלים בשאלה ובשכירה לו מתה הא הוה בחד מכייהו ולא כלילך חייב ומלכתיב אין בעליו עמו ישלם משמע דאינו בשום מ' מתרוייהו הא הוה בחד מכייהו פטור ואקשה הא דמשמע דאם היה בחד מכייהו פטור היינו אם היה בשעת שאלה אף הא היה בשעת שכירה לו מיתה. ולא דמשמע דבעינן שיהא בתרוייהו היינו דאף אם היה עמו בשעת שכירה ומתה חייב אם לא היה עמו בשאלה ואם יהיה שעמא דלא אמרינן אינו בכל הבעלים וכתבתיהו בדרישה ע"ש ומשואל יבעינן בכל הבעלים וכ"ש העור והמחבר בס"ם הה נם כתבו כן לעיל בתקוין בדין אחר שומרין ולא "כע"ש שכתב כאן דהא דבעינן ע"ב) ובגמרא שיהא עמו בשעת שאלה ולא בשעת שכירה ומתה כיון מדמשמעות הקרא אם בעליו עמו דמשמע דקרא אוכי יאבל לעיל מיהה ואשתמיטת מיהה הגמרא הכי ע"ש ודו"ק: ב אבל אם מתך תחלה ותא"כ הבשקהו כו' הא אם עשה עמו אף"כ מלאכה גמורה (אם דף כ"ה ולא קבא זה מאם מלאכתו ולא קבא לו בשעת שאלה דפטור: ג אחר' לא היה עמו בשעת שאלה דפטור: ד אלא מזמן ומכין כו' והיינו דוקא כשהבעיה לעצות מלאכתו ולא קבא לו השואל לזה זמן אבל אם קבא לו השואל זמן אחרי לפי הוא יעשה מלאכתו אף שהוא מוכן לא מיקרי שאלה בבעלים כ"כ העור בסס הר"מה וכלילה דגם הרא"ש מודה בזה ועפ"ר: ה ולא כיש חולקין מודה בחקלת ב סס וסס

בגמרא גמרא שמו א ל' העור וכן כתב הרמב"ם רפ"ב מהלכות שאלה משנה בפרק ח' דבבא מציעא דף כ"ד ע"ב מחלוקת דרב אחא ורבינא סס דף כ"ה ע"ש ופסק כדברי המיקל על השואל וכן כתבו התוס' סס בסס ר"ח מעשה רב אחא ורבינא הלכה כדברי המיקל אע"ג דהוי מחודש לגבי מפקיד מכל מקום מסיב קולא לפעור המחזיק ג מבואר סס בחשבה ד מבואר בחומרא דרבא סס דף כ"ז ע"ש הסס בחומרא דרבא ו סס כ"ג ומבואר סס בחשב' ז ברייתא סס דף כ"ה ע"ב ח הסס וסב"ר הרא"ל וכ"ב הרא"ש בבפקיו סס בחשב והוכיח זה סס בבפקיו מהא דמשמע דוקא בעידן עבידתייהו סס דף כ"ד ע"ב אמרינן בעלים בחמירה כ"ל דמשעת שמומנין ומכינין ענין לגבת מיקרי בעידן עבידתייהו ט סס ס"ז עובדא דמרי מר בר רבינא לקוגר כודבייתא סס דף כ"ז ע"ש וכדלקל דבנן לגבת ' ומבדי דכל שעשה מעלמו אין זה עמו בשלאכתו

(ה) ועי' גלגול יבבא השומר ששכורה מתה יד או שאינו יודע כ"ה האם זה אומר שאולה מתה וזה אומר שכור' מתה או זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע ל:

שמה דין שואל פרה ושכר אחרת וכו ב סעיפים:

א ח שאל שתי פרות חצי היום בשאלה וחצי היום בשכירות המשאיל אומר בזמן השאלה מתה והלה אומר אחת מתה בזמן השאלה והאחרת איני יודע א מתוך שאינו יכול לישבע ישלם השתים:

ב ב ט וכן אם מסר לו שלשה פרות שתים שאולות ואחת שכורה המשאיל אומר שתים השאולות הן שמתו והשואל אומר אחת השאולה מתה וראי אב' השניה שמתה איני יודע אם השאולה היא או השכורה מתוך שאינו יכול לישבע שהרי אומר איני יודע ישלם השתים:

שמו דין פטור שאלה בבעלים עם כל דיניו ובעל בנכסי אשתו וכו יט"ס:

א ח השואל והיה המשאיל עם השואל במלאכתו בשעה שמשך הדבר השאול אפילו נגנב או נאבד ג בפשיעה פטור א שנאמר אם בעליו עמו לא ישלם ג לא שנא היה עמו בשאל' שהשאיל את עצמו לעשות מלאכתו לא שנא היה עמו בשכירות שהשכיר עצמו לו ד לא שנא היה עמו באותה מלאכה של הדבר השאול לא שנא במלאכה אחרת האפילו אל השקני מים והשקהו והשאיל לו פרתו בעוד שהוא משקהו הוי שאלה בבעלים ב אבל אם משך תחלה ואחר כך השקהו לא הוי שאלה בבעלים:

ב ה לא שנא אם באו שאלת הבעלים עם שאלת הפרה כאחר לא שנא היה הוא שאול או שכור לו ואחר כך השאיל לו פרתו פטור ג ז אפילו לא היה עמו בשעת שבירה ומיתה אבל אם לא היה עמו בשעת שאלה ואחר כך שאל את הבעלים או השכירם אין זה שאלה בבעלים אף על פי שהיה עמו בשעת שבירה ומיתה:

ג ח שאל הבעל ונתרצה להיות שאול לו אף על פי שלא התחיל במלאכת השואל בשעת משיכת הפרה ד אלא מזמן ומכין עצמו ללכת חשוב שפיר עמו במלאכתו אבל (א) באמירה שאומר להיו' שאול לו ולא הכין עצמו למלאכתו לא הוי שאל' בבעלים:

ד ט השאיל לו בהמתו או השכירה לו למשוי והלך עמה לסערה ולהטעינה הוי שאלה בבעלים א"ע פי שמעצמו נשאל לו (ה ולא כיש חולקין בזה ')

מרדכי

בעלים בחמירה עכ"ל ובתוס' פ' חו"ה דף מ"ג ע"ב ובמרדכי סס נכי מה שהקשו דל"ל אמור לי היום כו' וא"ל אם אמירה בבעלים היא דאמרינן כריש השואל בבעלים בחמירה ותירצו דאחי' אם אמירה דבחמירה משעבד עצמו ליכבם בחלאכת' מיד אבל הכא לא משתעבד עד למחר עכ"ל מוכח דבחמירה אף בלא הכנה הוי אמירה

שמה

א ל' הרמב"ם בפ"ג מהלכות שאלה וכתב הי"ה זה מתבאר' בחשבה (פ"ח דמ"ת דף כ"ז ע"ב) ובגמרא (שם דף כ"ח ע"ש ודו"ק: ב אבל אם מתך תחלה ותא"כ הבשקהו כו' הא אם עשה עמו אף"כ מלאכה גמורה ד אלא מזמן ומכין כו' והיינו דוקא כשהבעיה לעצות מלאכתו ולא קבא לו השואל לזה זמן אבל אם קבא לו השואל זמן אחרי לפי הוא יעשה מלאכתו אף שהוא מוכן לא מיקרי שאלה בבעלים כ"כ העור בסס הר"מה וכלילה דגם הרא"ש מודה בזה ועפ"ר: ה ולא כיש חולקין מודה בחקלת ב סס וסס

בשם בעובדא
הגזכרת לסוף
חיבלקי
מילת דלמים
שעונה וכולי
ל לשון
הרמב"ם שם
פס כ' מהלכות
שאלה דין ה'
בשיח דרבינא
מרב חזי
ופשט ליה
דפלוגתא דרבי
יהושע היא
ובסוף כל"ל
והרי"ף שפסקו
כרבי יוחנן
מדאמר רבא
מסתברא דיוד
עבד כדרבו
שם דף כו ע"ב
מ"ש כדפשט
ליה רבא
מסתברא
וכולי
ל שם בדין
הנזכר וכתב
הרב התניא זה
פשוט שאין
בידו לחוב לבו
וז"ש אחר
לעבדו לא
והשאל עם
פרתי שם
דין ז' וכתו
שם בכ"מ
ובבית יוסף
כוותה ושבות
בגמרא שם דף
כו ע"ב
מכוחר נמס
שכתבתי לעיל
סי' ה' סעי'
ד' ס לשון
הטור סי' ל
בעיה שם
ובדמפרש רב
אחא בריה
דרב איתי
דפלוגתא דרבי
יוחנן ורש
לקיש היא לי
יג תקין פירות
בתקין הגוף
דמי ולשכתא
הלכתא כוותי'
דרש לקיש
דלאוקמין
הגוף דמי
בפרק ד'
דיבמות דף לו
ע"ב שם סי' ב
בעי' דלמי
בר אחא שם
ולא איפשטו
וכמ"ם ה"ה שם
ע"ש שכ"ל

ל"ל דבעיגן שהשאל
ן לתקנת בהמתו לאיסור זו :
ן מתאלל
כפי' ה"ה ע"ש דכתב דעבור דשמור לי ואשמור
לך מיד הוה
שחילה בבעלים וסעור מכל דבר
ובשמור לי היום ואשמור לך למחר
לא הוה שחיטה בבעלים ודין ה"ש
עליה דאם בגנב מיד השומר הוי
מחויב לשלם לו דהא מקבל
הבאה על שחיטתו דישמרנו לו
בעל הפר"ח ומ"ל הכלי לא מחר ומ"ש
בכפי' ה"ה דמתאלל מחר דין שאול
לי ואשאל לך אי הוה שאלה
בבעלי' ופטור לו לא ויש פלוגתא
בזה ומ"ה לא כתב כאן דין שאול
לי ואשאילך ובסמו' ס"ו כתב דין
השאלני היו' ואשאילך למחר לא
הוה שאלה בבעלים הרי דקשא
דיומים הכרוכים ומפלוגתא לא
אריר: ח הבעלים עמנו ולא
שליח ע"ג דקי"ל בכ"מ שלוחו
של אדם כמותו שאני הכא דכתי'
ב"ם בעליו עמו דמשמע דקפיד
הכתוב דוקא הבעלים עמנו :
ט ויש תולקין כו' עד"ל
והגר"א שם שכתבתי דעת התולקין
מור"ם לא הבינו דעת התולקין
ולא פסק כהרי"ף והרמב"ם
וכמ"ם המחבר ע"ש : י מ"ל
ענד כיד רבו ואע"ג דאינו בר
מצות ועד"ל: יא נשאל לו
הענד בלא דעת רבו כו' פי' לא
שנם לזה מקרי ידו כיד רבו :
יב נשאל מ' מהן מתנירו
פי' אמרו לגרבו שאינו לפורך
הזמנו' וקאמר נשאל מ' מהן
דאלו שניהן אלו זה מזה הי' כדין
השאלני ואשאילך דאפי' בתנאים
שאינן מותרין הי' שרי' בבעלי'
לחד מ"ד וכ"כ ב"י ע"ש ווהו בלא
כתב"ם הת"ת וכ"מ ע"ש : יג
הוה שאלה בבעלים דתמיד הן
יחד בעסק הזמנתו : יד
השאילני היום כו' אינם שאלה
בבעלי' ודי"ל דאינו פטור אבל מ"מ
אינו עליה אלא ה"ש וכמ"ם לעיל
פי' ה"ה מ' : טו דקין
פירות כו' פי' דבעל בנכסי מלוג
אינו אין לו אלא פירות כל זמן
היותם יחד ואינו נקרא בעל
המלאכה : טז לרבעה לו
להרלותו בה כו' יעד הי' ספק
פי' דהן אינו' דלא אינשא
בגמלא וי"ל הגמרא לרבעה מהו
כדשייני אינו' בעינן ולהכי לא

(מרדכי ריש פ' הזמנה) כ ואם לא הלך אלא לראות
שלא יוסיף המשוי אין זה שאלה בבעלים: (וכן אם
תפס לו השוגנרב הוי ן לתקנת בהמתו ולא מקרי
שאלה בבעלים) (מרדכי הנ"ל) :
ה (ב) א"ל שמור לי ואשמור לך או שמור לי
היום ואשמור לך למחר ז נתבאר בסימן
ש"ה:
ו לאומר לשלוחו צא והשאל עם פרתי אינה שאלי
בבעלים שנאמר אם בעליו עמו ח הבעלים
עצמם ולא שליח . (ט (ג) ויש תולקין
ותוסרים (ד) דשלוחו של אדם כמותו) (שור בשם
הרמ"ם) יואם אמר לעבדו הכנעני צא והשאל עם
פרתי הרי זה ששאלה בבעלים י שיד העבד כיד
רבו:
הגה יא נשאל לו העבד בלא דעת רבו לא מקרי שאלה
בבעלים (כ רמב"ם והאגור פרק ב' דשאלה) :
ז השותפים יב ששאל אחד מהם מחבירו
יג הוי שאלה בבעלים :
ח ע"האומ' להבירו יד השאילני הין' ואשאיל'
למחר אינו שאלה בבעלים:
ט פשאל מהאשה פרה נכסי מלוג ונשאל לו
בעלה או אשה ששאלה פרה לצורך נכסי מלוג
שלה ונשאל בעל הפרה לבעלה לא הוי שאל' בבעלים
משום טו דקנין פירות לאו בקנין הגוף דמי:
י נשאל פרה טז (ה) לרבעה או °לראות
(בה) או לעשות בה פתוח משוה פרוטה או ששא'
שתי פרות לעשות בהן שוה פרוטה (ו) הרי זה
ספק ואין מוציאין מידו :
יא יז ן שאל משני שותפים ונשאל לו אחד מהם הרי
וכן השותפים ששאלו ונשאל לאחד מהם הרי
זה ספק אם היא שאלה בבעלים אם לאו לפיכך אם מת'
אינו משלם (ז) ואם תפסו הבעלים אין מוציאין
מידם יח (ח) ואם פשע בה ליש מחייב
(ט) ° ויש פוטרים :
יב תמלמד תינוקות והנוטע לבני המדינה והמקיז
להם דם והסופר שלהם כל אלו וכיוצא בהם יום
שהוא יושב בו לעשות במלאכתו אם השאיל או השכי'
לאחר מאלו שהוא עוסק במלאכתם הרי זה שמירת
בבעלים ואפילו פשע בה השומר פטור אבל הוא ששא'
או שכר מהם חייב שאינם שאולים לו ° ויש אומרים
שבזמן הראוי למלאכה אף ע"פ שאינם עסוקים בה לפי
שאינו רשאי להשמט מהמלאכה ההיא בכל ערב
שצריכים לו הוי לגבייהו שאלה בבעלים אפילו אם
צריך לתת לו שכר מכל מקום מוכרח הוא לעשות לו
מלאכתו יט מידי דהוה אשותפי' ששכרו ° שכיר
חרש אושנה דבכל שעה הוי שאלה בבעלים לכל אחר מהם :
יג כהרב השינה לתלמידיו אם הם צריכים ללמוד עמו בכל מסכתא שירצה הוא ואף
אם התחילו מסכתא אחת יכול לשנותה לאחרת אז הוו הם כשאולים לו שהם
עמו

תולקין כו' עד"ל שם הבינו דעת המרדכי לפ"ל
יבקש מתנו לעשות מלאכה זו :
ן לתקנת בהמתו ולא יעלה
על הבהמה בלא תפיסת השוגנרב יכלו לה : ן מתאלל
כפי' ה"ה ע"ש דכתב דעבור דשמור לי ואשמור
לך מיד הוה
שחילה בבעלים וסעור מכל דבר
ובשמור לי היום ואשמור לך למחר
לא הוה שחיטה בבעלים ודין ה"ש
עליה דאם בגנב מיד השומר הוי
מחויב לשלם לו דהא מקבל
הבאה על שחיטתו דישמרנו לו
בעל הפר"ח ומ"ל הכלי לא מחר ומ"ש
בכפי' ה"ה דמתאלל מחר דין שאול
לי ואשאילך ובסמו' ס"ו כתב דין
השאלני היו' ואשאילך למחר לא
הוה שאלה בבעלים הרי דקשא
דיומים הכרוכים ומפלוגתא לא
אריר: ח הבעלים עמנו ולא
שליח ע"ג דקי"ל בכ"מ שלוחו
של אדם כמותו שאני הכא דכתי'
ב"ם בעליו עמו דמשמע דקפיד
הכתוב דוקא הבעלים עמנו :
ט ויש תולקין כו' עד"ל
והגר"א שם שכתבתי דעת התולקין
מור"ם לא הבינו דעת התולקין
ולא פסק כהרי"ף והרמב"ם
וכמ"ם המחבר ע"ש : י מ"ל
ענד כיד רבו ואע"ג דאינו בר
מצות ועד"ל: יא נשאל לו
הענד בלא דעת רבו כו' פי' לא
שנם לזה מקרי ידו כיד רבו :
יב נשאל מ' מהן מתנירו
פי' אמרו לגרבו שאינו לפורך
הזמנו' וקאמר נשאל מ' מהן
דאלו שניהן אלו זה מזה הי' כדין
השאלני ואשאילך דאפי' בתנאים
שאינן מותרין הי' שרי' בבעלי'
לחד מ"ד וכ"כ ב"י ע"ש ווהו בלא
כתב"ם הת"ת וכ"מ ע"ש : יג
הוה שאלה בבעלים דתמיד הן
יחד בעסק הזמנתו : יד
השאילני היום כו' אינם שאלה
בבעלי' ודי"ל דאינו פטור אבל מ"מ
אינו עליה אלא ה"ש וכמ"ם לעיל
פי' ה"ה מ' : טו דקין
פירות כו' פי' דבעל בנכסי מלוג
אינו אין לו אלא פירות כל זמן
היותם יחד ואינו נקרא בעל
המלאכה : טז לרבעה לו
להרלותו בה כו' יעד הי' ספק
פי' דהן אינו' דלא אינשא
בגמלא וי"ל הגמרא לרבעה מהו
כדשייני אינו' בעינן ולהכי לא
אינו אינו' ל' עצמו מלי מבוס הבלה והכל אינו ליה הגלה: להרלות כו עגיל ויקיבו לו מהו מתוכת בעינן והא ליכא
לו דילמא בעינן מתוכת דאינה נופה והא ליכא: פחות מבוס פרוטה מהו מי אחרינן מתוכ' בעינן והא ליכא ל' פחות
מ"ם לאו כלום הוא: אחד ב' פרות מהו מי אחרינן וי"ל בתר אחד ומשמע דאינו ל' בתר פרות ונכל תלת ותלת ליכא
מיוכת תיקו וכל הנך ליכאות פירש"י והטור לענין לו הו לאחרינן אלא לתחייב בתוכסין לו לא אבל לו מלגלגו בבעלים לא
קיבש"ל לו בהו דבשיש לפטור לפטור בלוכסין אבל הרמב"ם פ' גם הני ליכאי לענין שאלה בבעלים וכמ"ם המ"מ שם והמחבר סתם דבריו
כדי לפרש בו אינה דבשיש לפטור לפטור בלוכסין אבל הרמב"ם פ' גם הני ליכאי לענין שאלה בבעלים וכמ"ם המ"מ שם והמחבר סתם דבריו
ל"ל מהניות דילוה מיהת מיכשר . יח ואם פשע בה אינו אינו אינו ליכא ל"ל מהניות פלגא דשאילי מיהת מפטר עכ"ל :
בעי' דלמי בר אחא שם ולא איפשטו וכמ"ם ה"ה שם ע"ש עכ"ל
לבלם והטור סבירא ליה דלאין לחלק בין פטיע בבעלים לגניבה ואבידה בבעלים וכיון דלא בזה כתבו הטור והמחבר פלגותא לגמרי בם"ם
ס"ו ע"ם : יט מידי דהוה דאותפין שסכרו שכיר אדם כו' פי' מידי דהוה דאותפין דבשים שסכרו בשותפות שכיר לאדם אחד שכיר לתלמה
שאינו לעשות לכל מ' מלאכת עמו בלילה אסריה לו ושותפין דקאמר ל"ל אחן שותפין בדבר
תקר
ל"ל פי' הל' בעות דאמונות בלא בבעלים ל"ל אחלה לרבעה הוא עמו מי מקייב בלוכסים ע"כ והטעם מי אחרי' אחלה אחייבה הטורה בלוכסים דוקא
כדשיילי מיכשי וכן בכולן ולפי פי' בשאלה בבעלים ולפי פטור ע"כ ולפ"ל מדבריו אחייב בנגיבה ואבידה כמ"ם וכמ"ם הטור כשם הר"מה לפי מיכא
הגמ' שהה פרשה מייב כמ"ם פי' שהה פרשה עשיר מאוב ולא ומשמו בעלי בתים ויהיה לאחיו בלאחי' כמ"ל הרמב"ם שם פ"ב מה' אחלה דין מ'
ומה בבעי' לדאי בר אחא ולא אפשיטו ל"ל שם כרמ"ם וכתב הי' אף על פי שפטיעה בבעלים פטורה (כמ"ם לעיל שעיף מ') ובדין זה הדבר ספק שם
הוא בבעלים אם לא דעתו ל"ל שהפטיעה הוא כמוייב כמ"ם בפ"ב מהלכות שכירות ובין שהוא כמוייב ובין שם לא דעתו חייב לשלם וכבר
כתבתי שמחלקו עליו עכ"ל ובזה מסולק מה שתמה הטור על הרמ"ם ש שטר ומ"ם שם שמחלקו עליו ח לשון הרמ"ם שם דין ג' מזמרת דרבא שם דף
מו ע"ש א טור ובית יוסף בשם הר"מ בשם פי' הרא"ש דשם בפסקיו ובכתב הגי' שכן הסכימו האחרונים ° פי' כיון שהוא שכיר למלאכת שמים לעשו'
לבל מ' לאיום מלאכה שלטרך לו ב לשון הטור שע"ו מהה לל"ל דבכן לדבא שאיל לן מל וכולי ות"ל לדבא לאחון שאילתין לי וכולי שם דף לו ע"ש

לאחר ושוכרן שכיר תדש זה לעשות לכן בדבר ההוא דל"ב ל"ד לשתלא ותקיים דם ותיכף דקתיב דהרי שם בני המדינ' לוקן מסותפין בו ויחד בכלום וק"ל ועפ"ר: כ אז הוא כשאל לחם כו' ואפילו שלא בשעת הלימוד כיון שירצו כ"ב ג"כ הטור ועל"ר שרצו כ"ב ג"כ בהן בשאלין לו דמסכת שאלה בבעלים אפילו בשעת שאינן לומדין ונם הלשב"ן דקדק לכתוב בש"ן השאל לחן (שכתב מור"ם דיהו בסמוך בהגה"ה) דמסכת הוא לכן שאלה בבעלים בכל אותו יום אפי' שלא בשעת תפל' ובהן שאולין לו לא כתב בשאולין לו אלא בשעת תפל' ובתבתי דנראה דה"ט בדבר וש"ן העוסק פעול' הלימוד והנגיבה דתפיל"ם נראה בהן הפעול' יותר ומ"ה מתסבין פועלים ועמהן בתלמידיהן ויותר ע"ש: כא שאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים פטור כו' פי' שלאחר שכלה זמן השאלה אינה מתחיל בבעלים לא תחזיר להמשאיל לא עומדת עדיין בתנילו וחזר ושכר לזמן מה שלא בבעלים ונגנב או נאבדה בתוכו זמן של השכירות כב פטור דהשכירות תלוי בשאלה פירוש אין לך דין חייב שוכר שלא תהא חייב עליו השאל וכיון דהשאל היה פטור בזמן שאלתו כיון שהשאיל בבעלים הרי הוא כתלו ימי השאלה הניעו עד סוף זמן השכירות ופטור אם נגנבה או נאבדה ובו"ם אם נאבדה פטור בלוקחים: כג אבל אם שכרה כו' כזה חיבעיא בגמרא כיון דדין שאלה נתבלע מדין שכירות ולא שוכר לא יהיה השכירות שהיה בבעלים ותע"ג דלא השאלה שהיה שלא בבעלים ותע"ג דלא כיון דעדיין עומדת בתנילו מיד ששאלה ממנו חל עליו חיוב דין שואל להתחייב אפי' בחוכסין ל"ד כיון דשי"ל דין שואל בדין שכירו' בחיוב נגיבה ואבידה בתלו חייבי בכולה דמי: כד וזו' ושאלה שלא בבעלים כו' איבעיו' הבל פירש"י והרא"ש דגם הן נאתל"ל דשאלה בשכירות גם כן מיסך ומשך חייבי הוא"ל וחייבי בתקנת מ"מ כאן כיון דנריכין לומר תרתי מסך חייבי דהייבו שכירות בשאלה ושאלה בשכירות כולי האי לא אמרי' ל"ד אמרי' כיון דבראשונה שואל בבעלים חזרה ראשונה בבעלים חזרה השכירות אחרונה וכן בשכרה ראשונה בבעלים חזרה לתקומה ולשכירות הראשון ובזה שעם הי"ל דכת' תוכ"ש אם שכר בבעלי' ובזר ושאלה שלא בבעלי' מיקרי שמיר: בבעלים כיון דנרסי' בגמר' בחיבעי שלשית את"ל וכל את"ל הי"ל פשיטות דלבעלי' שלבבי זה אבל הרמב"ם לא נרס את"ל מה"ב כת' המחבר שהוא בספק: כה אין הראשונה נוכרת את השכירה כו' כלומר לית כיון דבעינן דיהא תחלת השכירות לו השאלה בבעלים ואי לא הוה אתחילתו בבעלים אע"פ שאח"כ בשעת שכירה ומיתה הוה בבעלי' חייב כמ"ש הטור והמחבר בסי' זה בס"ב וה"ב בתשב בכל בשכירות ה' והרי אתחלתו שלא בבעלים היה קמ"ל כיון דבלו ימי שכירות הראשונה הי"ל זה כשכירות חדשה והוה בבעלים ופטור לע"ג דלא הוה שכירות הראשונה בבעלים ושניה שלא בבעלים אמרינן דמתשב הכל בשכירות ה' ופטור בשומרין הולכין להקל וכ"כ הטור ע"ש: כו שהיה עמו במלאכתו פי' אפילו אחל מתנו בשעת שאינה עוסקת עמו במלאכתו פטו' כיון דהיה מוכנת ועומדת לעסוק במלאכתו תדיר משא"כ איפכא כשהיה אחלת מתנו דמתשב כאלו אחלה מאחר ואינה פטורה אח"כ אחלה ממנו בשעה הוה פשיטו' שעוסק במלאכתו והטו' מסיק וכתב בזה ז"ל אפילו היו שכורין לו אחולין בידו ממנה קודם שנשאה שלא בבעלי' ואח"כ נשאה מאותו שעה לבעלים קמיית' וחילך תשוב אחלה לו שכירות בבעלים ונסתלק אחלי' לו שכירות הראשון שלא היה בבעלים ופטור עכ"ל: כז אבל אם שאלה ואח"כ נשאה בשעת בעלים הוה כמו ל' הרמב"ם פפ"ב דשאלה וכתב שם הת"מ ז"ל דהוה לוכבי' דלא הוה לו שכרה הוה מאחר ונשאה בשעת בעלים הוה כמו ל' הרמב"ם דל"ד לשכרה אלא ה"ה לו אחלה ופ"כ בכ"ו הלכבי' וכ"ו ועל"ר: כח אבל לא מיפטר מכח שמירה בבעלים כ"ם נם בל"ת והוה תמוה דנראה מוכח מל' הטור דנם בכה"נ פטור מפשיעה מכח שמיר' בבעלים דאי מה"ש דלוקח הוה בבעלים וכבר תמה הכי' על הטור שכתב כן דברי לין דרכו של הרא"ש בפסוק כן ולדידי לא נפשטא הבעיא וכ"כ בדמוזים ט"ו טור סי' כן דקדקו התוס' שם ר"ן מחמ"ו כתוס' אגזירת הכתוב דכל היכא דאיכא בעלים לו בראשונה לו כשנה פטור כ פשוט שם בגמ' ריש ר"ל והעב' שהיה עמו תדיר במלאכתו ל בעיא דדמי בר מחאה שם לפי המסקנא ולפשט לא רבא וכתב ה"ם ופירשו הרא"ב והרמ"ן והרשב"א ז"ל

עמו במלאכה ואם שאל מהם הוי שאלה בבעלים ואם הוא צריך ללמוד עמהם בכל מקום שירצו כ אז הוא נשאל להם ואפילו שלא בשעת הלימוד כיון שצריך ללמוד עמהם בכל עת שירצו ואם הדבר תלוי בשניה שהמסכת שהתחיל יגמרו ואין הרב יכול לשנו' המסכתא שלא מדעת התלמידי' ולא התלמידים בלא דעת הרב אז אינם שאולי' זה לזה כלל ג ולפני המועדי' שדרך לדרוש לעם הלכות המועד הוא נשאל להם: הגה וכן הדין בשליח לנוכר עם קהל אינו דאינו יכולין להשמש ממנו הוא בשאלין לו ואם הוא יכול להשמש מהן הוא בשאל להן (בית יוסף בשם הרשב"ן): יד בא השאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים כב פטור שהשכירות תלוי בשאלה אבל אם שכרה בבעלים כד וחזר ושאלה שלא בבעלי' או שאלה בבעלים וחזר ושכרה שלא בבעלים ושאלה שלא בבעלים או ששכרה בבעלים וחזר ושאלה שלא בבעלים וחזר ושכרה שלא בבעלים (י) כל אלו בספק שמירה בבעלים הוא: הגה ויש חומרים דאם שכרה בבעלים וחזר ושאלה שלא בבעלי' מקרי שמירה בבעלים (טור בשם ת הר"אם): טו ויש אומרים שאם שכרה בבעלים וחזר ושכרה שלא בבעלים הוי שניה בבעלים כמו הראשונה אבל אם ראשונה שלא בבעלים ושניה בבעלי' כה אין הראשונה נזכרת את השניה להיות שלא בבעלים: יז כבעל בנכסי מלוג של אשתו אפילו פשע בהם ונאבדו פטור כו (יא) שהיא עמו במלאכתו: יח כן אשה ששאלה ואחר כך נשאת הרי הבעל כלוקח ואין לו דין שומר לפיכך אם הרבר השאול בהמה ומתה הבעל פטור אף על פי שהוא משתמש בה כל ימי שאלתה אפילו פשע מפני שהוא כלוקח: הגה כח (יב) אבל לא מפטר מעשה שמירה בבעלים דהא

ש"ל: (י) כל אלו ספק שמירה בבעלים הוא · וכתב ע"ג מהא הטור ולי תפס מפקינן מינה וכתב כ"ו ומ"ש שם ע"ש בדברי ולא"ל לא מפקינן מינה כלל"ל סי"ל ואחרו הניהו כן בטור ולפע"ד יש לומר כי אדרבה בכונה כתב הטור כאן מפקינן מינה להך בעיא סלק' בש"ם בתיקו ד' וכיאר שם בכר כתב הרא"ש בס' כיבוד הרב"ל דהיכא דלקח בתיקו מהני בשעת התפלה תפיסה וכמ"ש הטור גופו בשמו לקמן סי' אפ"ח ס"ח וס"ל וכ"כ סי' ש"ן סס"ח בשם ר"י ול"ל ה"ל לשון לדלעיל סי"ח דלא פלקח בתיקו הרמ"בם שם בס"ב ר"י וכתב וכתב מלאתי בטור קלף יש נוהן לא מפקינן מינה וכן ה"ה בעי' כלם תמה לומר שם העלייתי בספרי תקפו כהן לקמן לחלק בין תיקו לבעיא דלא אפשטא לדעת הרא"ש ועי' הארכתי בזה: (יא) שהיה עמו בתלמידו כו' עיין בתו' מהרי"ש סימן ש"ל: (יב) אבל לא מפטר מעשה שמירה בבעלים כו' כתב בסמ"ע ס"ק בעיות ולא אפשטו ופי' כ"ח שהוא תמה לדראה מוכח מהרי"ל דנם בכה"נ פטור מכח שמירה בבעלי' דאי מה"ש דלוקח הוי לגזור שהחזיר מוד בעלי' וקודם לגוקח בהמה לא' יום ואי מגזה שמיר' בבעלי' לגזור בכה"נ לאין לו עסק עם האשה אלא עם המשכיר היה מייב מ"ה לריך דנגבה לוקח הוה כו' ולא ונגנבה לו שאבל מהו ידענא מאי קשיא ליה דנם כוונת מו"ם כן הוא דמגזה שמיר' עכ"ל ונ"ל בבעלים לגזור לא מפטר אי לא הוי כלוקח וכ"מ בנזלן שהפקיד כו' ודוק · נם מה שתירן הסמ"ע דבשכרה לו אחלה לזמן מיגך אחלה לוקח מייב בנגיבה אוכר בנגיבה כנון לבעלים יום דבכהאי נווכא ואכילה יצו בשאל וכו' ז בעיא דל' בפשיעה דלא עדיף מלוקח לזמן כו' וכתב שכתב כן לדברי הטור והמתבר דאלו בשעת הרא"ש ע"ש לא ידעתי מי הזקיקו לזה ונם לא הכירא כלל דכיון שהוא לוקח אינו שומר של המשאיל רק שומר של אחתו ופטור מפשיעה לדעת הרא"ש וטור דהוי שמירה בבעלי' ואין שעם כלל לאחלא בין אחלה הפרה כל ימיה ובין אחלה לזמן ולי"ל לגוקח בהמה לא' יום דקוי אומר של משאיל ואין המשאיל עמו · והכי מוכח לדהי' מה"ש הרא"ש וטור דלעיון בעל בנכסי אשתו לא כ"מ מילי והוצרכו לדקות דיש כ"מ בדברי ר"י בלוקח בהמה לא' יום ואם איתא הי"ל לפרש כפשוטו דס"מ בשאלה לא' יום ונשאת אלא ודאי פשיטא דהבעל פטור בכל ענין לפברתם ודוק: כך נ"ל לדעת הרא"ש וטור וכן דעת מו"ם בהגה"ה אם בחמר דס"ל כותייהו:

אבל בחית דברי הרא"ש והטור תמוהין לי דהיכא דאמרי דמשום שמירה בבעלים פטור דאם דאמרינן בס"ם (פ' לפי גירסת דקדק"ל דף כ"ו ע"ב) בשאלה ונשאת דלבי' יוסי דאיתה בחוס' אם דאמר תקוור פרה לבעלים הראשונים לא שייך כאן שמיר' בבעלים דה"ל כמאן דשאיל אבעלים הראשונים ומייתי לה הרי"ף והרא"ש התם וה"כ כהי דמסקינן דבעל לוק' הוי מ"מ לפי מה שפי' ר"י דמ"מ ס"ח הוי ה"כ בפשיע' (ודוחק גדול לומר דדוקא בשוכר שהשאיל לחמרינן כן לבי' יוסי מש"כ הכא ודוק) וכדאה דס"ל להרא"ש וטור דהא דקאמרי' בס"ם דלבי' יוסי לא הוי שמיר' בבעלים הוי כמאן דשייכא מקמי דקאמרי' בעל לוקח הוי אבל לבתר דמסיק דלוקח הוי ה"כ אפי' לבי' יוסי אין לבעל דין עם בעלי' הראשונים בכל רק עם האש' והוי בכלל אח"ל

בעיא דלא אפשטא לדעת הרא"ש ע"ש לא ידעתי מי הזקיקו לזה ונם בשאל וכו' ז בעיא דל' לא מהיראל כלל דכיון שהוא לוקח אינו שומר של המשאיל רק שומר של אחתו ופטור מפשיעה לדעת הרא"ש וטור דהוי שמיר בבעלי' ואין שעם כלל לאחלא בין אחלה הפרה כל ימיה ובין אחלה לזמן ולי"ל לגוקח בהמה לא' יום דקוי אומר של משאיל ואין המשאיל עמו · והכי מוכח לדהי' מה"ש הרא"ש וטור דלעיון בעל בנכסי אשתו לא כ"מ מילי והוצרכו לדקות דיש כ"מ בדברי ר"י בלוקח בהמה לא' יום ואם איתא הי"ל לפרש כפשוטו דס"מ בשאלה לא' יום ונשאת אלא ודאי פשיטא דהבעל פטור בכל ענין לפברתם ודוק: כך נ"ל לדעת הרא"ש וטור וכן דעת מו"ם בהגה"ה אם בחמר דס"ל כותייהו:

אבל בחית דברי הרא"ש והטור תמוהין לי דהיכא דאמרי דמשום שמירה בבעלים פטור דאם דאמרינן בס"ם (פ' לפי גירסת דקדק"ל דף כ"ו ע"ב) בשאלה ונשאת דלבי' יוסי דאיתה בחוס' אם דאמר תקוור פרה לבעלים הראשונים לא שייך כאן שמיר' בבעלים דה"ל כמאן דשאיל אבעלים הראשונים ומייתי לה הרי"ף והרא"ש התם וה"כ כהי דמסקינן דבעל לוק' הוי מ"מ לפי מה שפי' דגרסי' זו אח"ל דאמרינן כיון דשייך במקנת מלוה בהמה לא' יום דאם איתא הי"ל לפרש כפשוטו דס"מ בשאלה לא' יום ונשאת אלא ודאי פשיטא דהבעל פטור בכל ענין לפברתם ודוק: כך נ"ל לדעת הרא"ש וטור וכן דעת מו"ם בהגה"ה אם בחמר דס"ל כותייהו:

אבל בחית דברי הרא"ש והטור תמוהין לי דהיכא דאמרי דמשום שמירה בבעלים פטור דאם דאמרינן בס"ם (פ' לפי גירסת דקדק"ל דף כ"ו ע"ב) בשאלה ונשאת דלבי' יוסי דאיתה בחוס' אם דאמר תקוור פרה לבעלים הראשונים לא שייך כאן שמיר' בבעלים דה"ל כמאן דשאיל אבעלים הראשונים ומייתי לה הרי"ף והרא"ש התם וה"כ כהי דמסקינן דבעל לוק' הוי מ"מ לפי מה שפי' דגרסי' זו אח"ל דאמרינן כיון דשייך במקנת מלוה בהמה לא' יום דאם איתא הי"ל לפרש כפשוטו דס"מ בשאלה לא' יום ונשאת אלא ודאי פשיטא דהבעל פטור בכל ענין לפברתם ודוק: כך נ"ל לדעת הרא"ש וטור וכן דעת מו"ם בהגה"ה אם בחמר דס"ל כותייהו:

מ כתב ה"ם זה לא מסלתיו מהוצר בנתלת בתירוץ לכל סכרת הרב ז"ל כיון שהוא כלוקח כתו מהמת להרי' בכל' אחרים לקחן לבתום' כלוקח לא יפה תשתה לא אותל ולא אוכר הוי לוקח הוי מתקנ' לוקח פרל' אוחר מכס הוא חייב בפשיע' וכן הלוקח בהמה לא' דלא אותל ולא אוכר הוי ולפ"ה חייב בפשיע' אבל מחמת להדיח דגם בבעל בנכסי תשתו אסר חוי' בפשיע' לקלמ' דלא הוי אחרים בבעלי' והיינו משעמת לפרש' וכן כתב בהגה' מיימוני פ"ב מהלכו אחלה מ"ם הרמב"ם תמה אחלה ואחר כך נראת כו' תמילו פשע תפנו אחות הלוקח וז"ל אבל ל"ל אומר דחייב בפשיע' כמ"ם מאכיר לר' יוסי דאמר תחזור פרה לבעלי' הראשוני' אבל הגה דגם הרמב"ם סובר כן יורשין לבתת' דלא הוי אחרים בבעלים אלא דמ"ל דאמרו אחרים לא הוי אלא לוקח מתם וחייבו אבתם ולפי פשע מפני אחות הלוקח תמת אחות הלוקח פשוט לחייבו פשע וכ"ם הכי וז"ל לתגרה פרה כו' והדר נכבי כו' לוקח הוי ולין עליו חיוב כדין אומר כלל אם בל"ם בעל כו' וכן דעת הרמב"ן דפשוט בנכסי תשתו ולפילו תפשוטה וכן וכו' ם אם פכ"ב וכ"ב הרמ"ם ם"ם הנזכ' מבואר בגמ' אם דף כ"ה ע"ח ויש לה מוכי יחלל וכו' מוסף על עמין דלמון

שמז א לאין הטוב בריתת ומוגיח לגחל' בפרק קמא דבבא קמא דף י"ג ע"ב ב כן כתב הרמ"ם וכ"ם אם מדברי הרשב"ם כגון אבל עליו ומולי ג כנ"ל וכן הוא אם בתום' ולא"ם ד פשוט אם בפוגיח דגמ' ד"ל לוקחתת לעבריתת אם ד"ל"ם ליחר לו לחזיק לתורת לעלמת דחאלם

כט דהם לין התפן אלה רק אחות בידה (ד"ע מדיוק הטור) וכן נראין אהפקיר לו הסלול דבר הנגזל אע"פ שהיה בחלקת הסוחל חייב אותל ולחזכרין דלא מקרי אחלה בבעלים אלא (יג) בבעל התפן עלמו (מרדכי ר"פ הגוזל בתרא) ל והאשה חייבת לשלם כשהיה לה סמון (יד) מ ואם הודיע את בעלה שהיא שאולה הרי זה נכנס תחתיה:

הגה ודוקא בבחתם בה לאחר שהודיעתו (טור בשם הרמ"בם פ"ב דשאלה) לו שקבל עליו להיות הוא הסוחל (שם בשם הרל"כ):

יח לא לוקח בהמה לשלשים יום שומר חנם עליה:

יט כל אלו החלוקים של שאלה בבעלי נוהגין גם כן בכל השומרים:

שמז דין היזק שור של שואל לשל משאיל

אואיפכא ובו סעיף אחד:

א לשאל פרה בסתם והזיק שורו של שואל

לשורו של משאיל אפילו אם הוא תם משלם נזק שלם שאפי' אם הוזק משור דעלמא צריך לשל' דמסתם' צריך לשומרו שלא יוזק ושלא יזיק ב ואם קבל עליו שמירתו שלא יזיק ב אבל לא שלא יוזק ג והזיקו (נשורו) של שואל תם משל חצי נזק וטועד נזק שלם ד ואי אזקיה תורא דמשאיל לתורא דשואל והשאלה היתה בסתם בין תם בין מועד פטור ד ואי אזיק לתורא דעלמא שואל בעי לשלומי שעליו מוטל לשומרו שלא יזיק ה ואם קבל עליו לשומרו שלא יוזק ה אבל לא שלא יזיק ו והזיק לשורו של שואל משלם לו המשאיל תם חצי נזק ומועד נזק שלם:

הלכות גניבה

שמח איסור גניבה ומי נקרא גנב ומאי זה שעה מתחייב ובו ח' סעיפים:

א א (א) לאסור לגנוב אפילו כל שהוא דין תורה ב ואסור לגנוב אפי' דרך שחוק ב ואפילו על מנת להחזיר או ° כדי ג לשלם תשלומי כפל או כדי לצערו הכל אסור כדי שלא ירגיל עצמו בכך:

ב ג כל הגונב אפילו שוה פרוטה עובר ד על לאו דלא תגנובו וחייב לשלם אחר הגונב ממון ישראל

לתקן כ"כ בפשוטו"ד"ק ועי"ר: לא לוקח בהתה לשלמי יום כו' הטעם כיון דלוקח גמור:

שמז א לגזלו של משאיל פי' טור זה שהשאיל מהמשאיל כיון מגזלו של אותל אהו אלו לחלוטין: ב אבל לא אלא יוזק כן הוא כמו ל' הטור ובפרישה כתבתי דנראה דפי' אם לא פי' לגרוי אכיון לחסתתת עליו לשומרו אלא יוזק ואלא יוזק והוא פרש וקבלו עליו אלא יוזק ס"ל כתלו התמה ואחר אלא קבל עליו אלא יוזק וכן הוא תמעמת לשון רש"י בפס"ק דל"ן ומיהו לריכה גראה דלקה אם התמה בפירוש אלא יזתרכו אלא יוזק אם"ה לריך לשל' בתם הוקמו שורו תם אפי' נזק דס"ל להמשאיל לשמו שורו אלא יוזק דלא גרע שורו של משאיל מטור דעלמת וק"ל: ג הגזלו הזיקו שורו של אותל ולא לשור: ד ואי אזיק לתורת דעלמת אותל בעי לשלומי גראה דמשאל אם המשאיל לריך לשלם להיינו תם ס"ל ומועד כ"ש דהה לא קיבל עליו אלא לחיות בתקום המשאיל ולהיות שומרו עליו: ה

אבל אלא אלא יוזק פי' ה"ג פירושו כמ"ם לשון אבל אמרו ולאחר אלא יוזק אבל אלא יוזק ועפ"ר:

שמח א אסור לגנוב אפי' כל שהוא דכתו אחלי אינשרין לשון לאסור אבל ודם אסור מע"ג דאין לוקין עליו מכמה אלו בתקונו כ"ל וכ"ל בסלכות יום כפור כן אחלי אינשרין לשון לאסור אבל ב ואפי' ע"מ להחזיר אפי' אלא נכנו אלא לאיקש ולפעדו כן פי' ל' דכרי הטור אבל המחבר לתתב אחר זה כדי לפעדו כ"ל דמ"ם ע"ת להחזיר ר"ל אלקחו לגורלו ולהחזיר כעינו אח"ם: ג לשלם תשלומי כפל פירש"י ארוגים לתגלתו ויודע בו אלא יקבלנו ממנו:

ד תקרו אבל לא תגנוב הכתוב בפרשת קרושים לחיולי בגניבת ממון דבלתי מעניטו לכתב בלרו לא תכתבו ולא תשקרו אבל לא תגנוב הכתוב בעבדת הלבנות לחיולי בגנוב בפשות לחייב עליהם מיתה בלמד ג"כ מעניטו לכתב בלרו לא תלמד לא

ה"ם דין ם"ם בתבאר ב ארבע תקונות ומהם אם בסנהדרין דף כ"ו ע"ח ודין הגבו"ם בפ"ו דף קי"ג ע"ב דגזל הגבו"ם הוא לגור הה"ם לגנבו

הוה לחור הוי מחוייב לפטיעה כדין ג"ח דומי' לוקח לבעל' יום (ולפי תמוה שחייב בבעלים לחוד זה כמ"ם הטור והמחבר לחר זה בכה"ג דלין לו עסק עם המשה אלא עם המשכיר היה חייב מ"ה כדין הטעם לוקח הוה) וכ"כ התו' והטור בהדיא דין לוקח לבעל' יום דחייב כדין ג"ח אלין זה דבעל בנכסי אשתו לוקח הוי ולד בנכסי אשתו אלא עלמה אלא אף אמרה אסרה ונאמת כ"כ ע"ם * ובתב דמ"ם בעל פעור תמוה דס"ל שחייב בבעלי' ועמ"ם בפרש' יסוד לדברי הטו' המחבר' אמרו בשעת ר"י והרא"ש ותלקתי' יגין אם אלה או אסרה הין הפרה כל ימי קיומה דאסרה לו כל ימי קיומה דאסרה (דומה למ"ם הטור והמחבר בסי' שמ"ח בח"ל הבשלו בעובר ע"ב) דבבה"ג פטור הבעל אפי' פשעה וכנגב' תמוה לוקח ולא תמוה פשעה בבעלי' כיון דאסרה עכ"פ לוקח אלה ומה אילו המחבר ומוד"ם כאן גם הטור בכ"מ * ' ' ' ' ' אסרה אלה לוקח בכה"ג אף אהות לוקח חייב בפשיעה דלא עדיף מלוקח מתם לוקח וכמ"ם ר"י והטו' בסי' ו"ח ס"ב לק"מ ודו"ק: בט דהם לין התפן אלה רק אחות בידה כו' בבר כתבתי דס"ל דל"ד שאדם הין אמרו בגמרא דלא פ"ה אחלי הין ה"ה הוקרך לומר דטעם הוא תמוה דלין התפן אלה ולא תמוה אלא תיקה הין דמי המיתה מהאותל ולא תתבנה לתמכי' אלה כלום דהיינו עושה סחור לפרתו אל תבירו ודוק: ל והתמה חייבת לבעלים כו' ע"ל פי' תכ"ד ולפי תכ"ל ס"ל דלם יש לה ג"מ אלו כל"ב אלו תוספות על כתובה לאוריתא דחייב לתחור כאן בלין לה ומתך אמ"ב ל' בסי' תכ"ד ולכן תמוה בל"מ ע"ם: וגם בגמרא פ' החובל ל' פ"ב ע"ח דפריך לדין תבלה תוזין בכ"מ ותתן לי' ותחזי בדלי' לה ומדפשט להמקשן כ"כ דגם לה ב"מ לתחייב? לזכין ולבעלים תמוה דס"ל בלתר תיוני' מחוב' לתחור בכ"מ ולבל' דאלים לא הל' יום כו' הטעם כיון דאינו לוקח גמור:

שמז א לגזלו של משאיל פי' טור זה שהשאיל מהמשאיל כיון תמוה אל אותל אהו אלו לחלוטין: ב אבל לא אלא יוזק כן הוא כמו ל' הטור ובפרישה כתבתי דנראה דפי' אם לא פי' לגרוי אכיון לחסתתת עליו לשומרו אלא יוזק ואלא יוזק והוא פרש וקבלו עליו אלא יוזק ס"ל כתלו התמה ואחר אלא קבל עליו אלא יוזק וכן הוא תמעמת לשון רש"י בפס"ק דל"ן ומיהו לריכה גראה דלקה אם התמה בפירוש אלא יזתרכו אלא יוזק אם"ה לריך לשל' בתם הוקמו שורו תם אפי' נזק דס"ל להמשאיל לשמו שורו אלא יוזק דלא גרע שורו של משאיל מטור דעלמת וק"ל: ג הגזלו הזיקו שורו של אותל ולא לשור: ד ואי אזיק לתורת דעלמת אותל בעי לשלומי גראה דמשאל אם המשאיל לריך לשלם להיינו תם ס"ל ומועד כ"ש דהה לא קיבל עליו אלא לחיות בתקום המשאיל ולהיות שומרו עליו: ה

שמח א אסור לגנוב אפי' כל שהוא דכתו אחלי אינשרין לשון לאסור אבל ודם אסור מע"ג דאין לוקין עליו מכמה אלו בתקונו כ"ל וכ"ל בסלכות יום כפור כן אחלי אינשרין לשון לאסור אבל ב ואפי' ע"מ להחזיר אפי' אלא נכנו אלא לאיקש ולפעדו כן פי' ל' דכרי הטור אבל המחבר לתתב אחר זה כדי לפעדו כ"ל דמ"ם ע"ת להחזיר ר"ל אלקחו לגורלו ולהחזיר כעינו אח"ם: ג לשלם תשלומי כפל פירש"י ארוגים לתגלתו ויודע בו אלא יקבלנו ממנו:

ד תקרו אבל לא תגנוב הכתוב בפרשת קרושים לחיולי בגניבת ממון דבלתי מעניטו לכתב בלרו לא תכתבו ולא תשקרו אבל לא תגנוב הכתוב בעבדת הלבנות לחיולי בגנוב בפשות לחייב עליהם מיתה בלמד ג"כ מעניטו לכתב בלרו לא תלמד לא

חנלף

התשלי"ל תם אלי נזק והו' **שמח** א ל' הרמב"ם בפ"ח מה' גזילה דין ב' וכתב ה"ה מבורר בפ"ד מחות (לף כ"ו ע"ח) ב טור ודין אם פחות מפרוטה כדין חבו איטות בלאסורין בפרישת פרק ה' דב"מ דף ס"ח ע"ב ולעיל לה מקרא * פי' אמרלה להחנותו ויודע בו אלא יקבל ג אם דין ל' וכתב ה"ה דין ם"ם בתבאר ב ארבע תקונות ומהם אם בסנהדרין דף כ"ו ע"ח ודין הגבו"ם בפ"ו דף קי"ג ע"ב דגזל הגבו"ם הוא לגור הה"ם לגנבו

בדברי המחבר ובכ"ל ועי' גלגול יבבא הזומר שבכורה מתה לו שאינו יודע כשעכשיו הוא ליפכה אזי לק"מ דבכה"ג זו מיושב הכל לתין כאן כפלגש כתב לפי"ז דין הרביעי שמגלגלין אלא אף לתגיס הספרים כשהמשאיל עושן בדי והשואל שמא

ודוק: יד לו שאינו יודע הא דלא אמרינן בכהא דה"ל מקויב שבועה ואינ"מ תירץ הת"מ בפ"ג דשאלה בסס הרא"שוכים ז"ל כיון שעיקר תביעת המשאיל שמכירו עליו היא אינו יודע שהרי אינו שוען בדי אלא מתה כדרכה אע"ג שגגלגול שוען בדי דהשאולה מתה לא אמרי' בכה"ג מתוך שאינ"מ עכ"ל. והכי הכיחו על דברי העור בסימן שמ"ה. ונאמת לדברי הרא"ש והעור מ"ב להאי תילוגא דלא שכן מובכרין שאין מגלגלין כלל לשעבת כתבע כשהיה אינו יודע וכמ"ש לפכי זה. ועוד לאפילו בתקי' שמגלגלין מ"ל דלא אמרינן מתוך שאינ"מ כשבוע' הבאה עי' וכמ"ש העור בסימן ע"ה בסי"ל ז"ע בסס הרא"ש והמחבר כתבו סס ג"כ בסע"ו ע"ש אלא שמסיק סס וכתב דיש חולקין וס"ל בזמן שנתקייב ל"ד והוא שוען על הגלגולי' אינו יודע קרינן בה ספי' מחויב שבועה ואינ"מ ע"ש ודוק:

שמה א מתוך שאינו יכול לישבע מצ' העשם

דהא הוכח לו בתקי' שעכשו לתכנו כב' פרות שאולות שמתו בזמן השאלה ושייב לו עליהן בקוכסיהן והכתבע חולה לו ב' ועל השני' חייב לישבע ל"ד כדין בחולה מקנת ואינו יכול לישבע מ"ה משלם משל"כ בשאל לו ב' והשכיר לו ב' ומתה הא' והשניה עוחלת מי שכבי' שלבני זה בסס לין שעכשו אלא על הא' דהרי על העובדה מי מ"ל הילך ויקחנה לך ואין כאן חולה מקנת ופ"ל:

ב וכן אם מסר לו ג' פרות כו' מי' ומתו שנים מהן וא' נשאר מי ומקזיר לו ותבעו בשתי שמתו והוא חולי לו ב' ומהן אחד חייב ה"ל ג"כ חולה מקנת ומתוך שאינו יכול לישבע על השנים משלם:

שמו א שנאמר אם בעליו עמו בגמרא פ'

השואל דף כ"ה ע"ב ויליף מדיוק דקרי דבתיב אם בעליו עמו לא ישלם ונקיי אחים לפכי זה לחיירי משאלה ושכירה ומתה דמשמע דוקא בבעלים בשאלה ובשכירה לו מתה הא הוה בחד מכייהו ולא כלילך חייב ומלכתיב אין בעליו עמו ישלם משמע דאינו בשום מ' מתרוייהו הא הוה בחד מכייהו פטור ואקשה הא דמשמע דאם היה בחד מכייהו פטור היינו אם היה בשעת שאלה אף הא היה בשעת שכירה לו מיתה. ולא דמשמע דבעינן שיהא בתרוייהו היינו דאף אם היה עמו בשעת שכירה ומתה חייב אם לא היה עמו בשאלה ואם יהיה שעמא דלא אמרינן אינו בכל הבעלים וכתבתיהו בדרישה ע"ש ומשואל יבעינן בכל הבעלים וכ"ש העור והמחבר בס"ם הה נם כתבו כן לעיל בתקוין בדין אחר שומרין ולא "כע"ש שכתב כאן דהא דבעינן ע"ב) ובגמרא שיהא עמו בשעת שאלה ולא בשעת שכירה ומתה כיון מדמשמעות הקרא אם בעליו עמו דמשמע דקרא אוכי יאבל לעיל מיהה ואשתמיטת מיהה הגמרא הכי ע"ש ודו"ק: ב אבל אם מתך תחלה ותא"כ הבשקהו כו' הא אם עשה עמו אף"כ מלאכה גמורה (אם דף כ"ה ולא קבא זה מאם מלאכתו ולא קבא לו בשעת שאלה דפטור: ג אחר' לא היה עמו בשעת שאלה דפטור: ד אלא מזמן ומכין כו' והיינו דוקא כשהבעיה לעצות מלאכתו ולא קבא לו השואל לזה זמן אבל אם קבא לו השואל זמן אחרי לפי הוא יעשה מלאכתו אף שהוא מוכן לא מיקרי שאלה בבעלים כ"כ העור בסס הר"מה וכלילה דגם הרא"ש מודה בזה ועפ"ר: ה ולא כיש חולקין מודה בחקלת ב סס וסס

בגמרא גמרא שמו א ל' העור וכן כתב הרמב"ם רפ"ב מהלכות שאלה משנה בפרק ח' דבבא מציעא דף כ"ד ע"ב מחלוקת דרב אחא ורבינא סס דף כ"ה ע"ש ופסק כדברי המיקל על השואל וכן כתבו התוס' סס בסס ר"ח מעשה רב אחא ורבינא הלכה כדברי המיקל אע"ג דהוי מחודש לגבי מפקיד מכל מקום מסיב קולא לפעור המחזיק ג מבואר סס בחשבה ד מבואר בחומרא דרבא סס דף כ"ז ע"ש הסס בחומרא דרבא ו סס כ"ג ומבואר סס בחשב' ז ברייתא סס דף כ"ה ע"ב ח הסס וסב"ר הרא"ל וכ"ב הרא"ש בבפקיו סס בחשב והוכיח זה סס בבפקיו מהא דמשמע דוקא בעידן עבידתייהו סס דף כ"ד ע"ב אמרינן בעלים בחמירה כ"ל דמשעת שמומנין ומכינין ענין לגבת מיקרי בעידן עבידתייהו ט סס ס"ז עובדא דמרי מר בר רבינא לקוגר כודבייתא סס דף כ"ז ע"ש וכדלקל דבנן לגבת ' ומבדי דכל שעשה מעלמו אין זה עמו בשלאכתו

(ה) ועי' גלגול יבבא השומר ששכורה מתה יד או שאינו יודע כ"ה האם זה אומר שאולה מתה וזה אומר שכור' מתה או זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע ל:

שמה דין שואל פרה ושכר אחרת וכו ב סעיפים:

א ח שאל שתי פרות חצי היום בשאלה וחצי היום בשכירות המשאיל אומר בזמן השאלה מתה והלה אומר אחת מתה בזמן השאלה והאחרת איני יודע א מתוך שאינו יכול לישבע ישלם השתים:

ב ב ט וכן אם מסר לו שלשה פרות שתים שאולות ואחת שכורה המשאיל אומר שתים השאולות הן שמתו והשואל אומר אחת השאולה מתה וראי אב' השניה שמתה איני יודע אם השאולה היא או השכורה מתוך שאינו יכול לישבע שהרי אומר איני יודע ישלם השתים:

שמו דין פטור שאלה בבעלים עם כל דיניו ובעל בנכסי אשתו וכו יט"ס:

א ח השואל והיה המשאיל עם השואל במלאכתו בשעה שמשך הדבר השאול אפילו נגנב או נאבד ג בפשיעה פטור א שנאמר אם בעליו עמו לא ישלם ג לא שנא היה עמו בשאל' שהשאיל את עצמו לעשות מלאכתו לא שנא היה עמו בשכירות שהשכיר עצמו לו ד לא שנא היה עמו באותה מלאכה של הדבר השאול לא שנא במלאכה אחרת האפילו אל השקני מים והשקהו והשאיל לו פרתו בעוד שהוא משקהו הוי שאלה בבעלים ב אבל אם משך תחלה ואחר כך השקהו לא הוי שאלה בבעלים:

ב ה לא שנא אם באו שאלת הבעלים עם שאלת הפרה כאחר לא שנא היה הוא שאול או שכור לו ואחר כך השאיל לו פרתו פטור ג ז אפילו לא היה עמו בשעת שבירה ומיתה אבל אם לא היה עמו בשעת שאלה ואחר כך שאל את הבעלים או השכירם אין זה שאלה בבעלים אף על פי שהיה עמו בשעת שבירה ומיתה:

ג ח שאל הבעל ונתרצה להיות שאול לו אף על פי שלא התחיל במלאכת השואל בשעת משיכת הפרה ד אלא מזמן ומכין עצמו ללכת חשוב שפיר עמו במלאכתו אבל (א) באמירה שאומר להיו' שאול לו ולא הכין עצמו למלאכתו לא הוי שאל' בבעלים:

ד ט השאיל לו בהמתו או השכירה לו למשוי והלך עמה לסערה ולהטעינה הוי שאלה בבעלים א"ע פי שמעצמו נשאל לו (ה ולא כיש חולקין בזה ')

מרדכי

בעלים בחמירה עכ"ל ובתוס' פ' חו"ה דף מ"ג ע"ב ובמרדכי סס נכי מה שהקשו דל"ל אמור לי היום כו' וא"ל אם אמירה בבעלים היא דאמרינן כריש השואל בבעלים בחמירה ותירצו דאחי' אם אמירה דבחמירה משעבד עצמו ליכבם בחלאכת' מיד אבל הכא לא משתעבד עד למחר עכ"ל מוכח דבחמירה אף בלא הכנה הוי אמירה

שמה

א ל' הרמב"ם בפ"ג מהלכות שאלה וכתב הי"ה זה מתבאר' בחשבה (פ"ח דמ"ת דף כ"ז ע"ב) ובגמרא (שם דף כ"ח ע"ש ודו"ק: ב אבל אם מתך תחלה ותא"כ הבשקהו כו' הא אם עשה עמו אף"כ מלאכה גמורה ד אלא מזמן ומכין כו' והיינו דוקא כשהבעיה לעצות מלאכתו ולא קבא לו השואל לזה זמן אבל אם קבא לו השואל זמן אחרי לפי הוא יעשה מלאכתו אף שהוא מוכן לא מיקרי שאלה בבעלים כ"כ העור בסס הר"מה וכלילה דגם הרא"ש מודה בזה ועפ"ר: ה ולא כיש חולקין מודה בחקלת ב סס וסס

שמב (א) ואם השאילו לאחרים כו' ואם השאילו רשאי להשאילו לאותו אחר פשוט כשנשבע בתחר מיהו היכא דרגיל להפקיד אצל אותו אחר כ"ע אי כיתת כיון דרגיל להפקיד אצלו תו ליכא למיחר את מתמינת לי כשנועם בתיך לא מהימן לי אי לא מאי למיחר דוקא להפקיד מהימן לי אבל בהא דאמר איכא ובתכסה לא מהימן לי ומסתבר דפשוט ודוק:

(ב) חייב כו' לפרוע משעת שאלה לאחרים וכ"מ הדין שכתבתי לקמן סימן מ"ד ס"ל ודוק היטב כדאים לי: (ג) אלא כ"ים לו • וכתב הרשב"ם ומיהו ס"מ אי אומר שכר אתן לו רשות להשתמש בפקדון אם השכירו אי השאילו דכ"ע חייב באונסים כדין שאלה יד בפקדון והיינו דנקט שוכר ושואל עכ"ל כ"ו:

שמד ואינו

לאיחרת דרב מרי ברים דל' אמר שם ומהל' ליה קתא ■ וכתב ה"ה פי' רש"ל שם שמקוז' לו שבריו וזה לדברי רבינו (וכ"כ הטור והר"אש) וים מי שפי' שאפי' בשכר תתקנו ומשתמש בו ואינו מחזיר לו לעולם אלא אחות הבית לו ע וכתב הטור בשם הר"מה ומיהו לית ליה רשות לאשאולי לאחרינו וכולי כדין השואל אינו רשאי להשאיל וכולי ■ מיתל' דרבא שם צ"ל הרמ"בם שם ל"ן וכתב ה"ה אבל אם אין לו לעלות בו פרדסים אינו עולה בו אלא שנוס שמיעוש פרדסים שנוס אבל כשהוא אומר אבל כל פרדסי כל פרדסיו בכלל ע"כ וכן הוא שם בגמר' ק"ש במיתרא דרבא ומהדר ליה קתא ד' טור מי"ל ש"ל הטור מי"ל מיתרא דרב פסק שם עד סוף הפי'

שמב א לשון הטור מיתרא דר"ם כן לקיים כתן שאם רבי וכולי בפ"ב דב"מ דף כט ע"ב ב"בריתא שם וכדתפרש שם בגמר' פירוש שיש לו לאיש שמתה אבל בשני מתות אלא הוה עושה בבית שואל הראשון אלא מלאכה ולא הוה עושה בבית שואל הראשון שם בשם הטור בשם רש"ל ■ ב אבל אם אמר לו אל תשאיל לאחרים אינו רשאי להשאיל לאחרים (ב) אם אמר לו אל תשאיל לאחרים אינו רשאי להשאיל לאחרים (ב) חייב ג (ג) אלא אם כן יש לו ראיה שיכול ליפטר בה אילו היה בידו כמו שנתבאר בסימן רצ"א סעי' כ"ו: הגה ומיהו דבר שאי אפשר להכרחי ולכפור בו כגון בית לו פסיגה מותר להשאיל ג (תשובות רשב"ם אלף כ"ג ותלף קמ"ה) וע"כ סי' ז"ו:

שמג דין השואל אחר כלות זמן השאלה • ובו ב"ס:

א ה השואל חפץ או כל דבר לזמן **א** מיר כשיכלה הזמן חוזר הרבר השאול לרשות המשאיל להפטר השואל מאונסים אפילו הוא עדין בביתו ב ומכל מקום חייב הוא בגניבה ואבירה כדין שומר שכר ואם שלחו לו בתוך הזמן ביד עברו או שלוחו של משאיל או של שואל נתבאר בסי' ש"מ:

ב ג שומר שכר לזמן כיון שכלה זמנו כלתה שמירתו ואפילו היא עדיין בביתו אינו עליה אלא שומר חנם:

שמד טען שמתה מחמת מלאכה או רוצה לשלם או לישבע • ובו ד' סעיפים:

א ה טען השואל שמתה מחמת מלאכה ב אם הוא במקום שערים מצוים אינו נפטר **א** עד שיביא עדים שהוא כדבריו ושלא שינה בו ואם הוא במקום שאין עדים מצוים ישבע כמו שנתבאר בסימן רצ"א ג ואם התנה שלא ישבע או שלא ישלם אם נגנבה או נאנסה הכל לפי תנאו:

הגה אפי' אם קנו קנין על כך לכל תנאי שותרים **ב** קיים אפילו בלא קנין (מרדכי פ' השואל) ודוקא לתנאים קודם שנאמר השמירה לידו אבל לאחר שנשבר נפשיה לא

אוף מצא"כ בריש אמר לו לקבור כרם אתם דאין לו רשות לקבול בו אלא כרם ג' מ"מ קובר מ"מ אפילו אינו אלו כו' וכן הוא בר"מ"ם ובקיצור פסקי הרא"ש ולא נזכר בשום מקום להגבילה ביד השואל לקבור בתיבה מקום שילה ואחרכ' קי"ל דיד בעל השטר על התחתונה בין בלוקח בין במקבלי מתנה לכן נראה לנכ דעת הטור והמחבר בא"ח ובונה בכל מקום שילה ל"ל קובר זא"ז בכל מקום עד שיתבלה בא"ח מיה

ומספיק לו לדבר שהשאילו עבודו ועפ"ר:

שמב **א** אין השואל רשאי להשאיל כו' פי' אפי' לאותו דבר שנשאלו לו והיינו דוקא בחשאלים משום דהשני יכול להבריחם וכדאמרינ' תוס' בתרתו ע"ו: **ב** שעשה מלאכה כו' ולא אמרינן בזה מסתמא דניחא ליה לאיבד מלאה במתונים: **ג** אלא אם כן יש לו ראיה כו' פי' אפשר שאם לא השני ותחת מלאכה ולא היה עושה בבית שואל הראשון לותה מלאכה היתה ג"כ מתה בה פטור גם השני ועמ"ש בסמ"ע בס"ם ס"ק ד' ליישב דלית מחבון לא"ם שם:

שמג **א** מיד כשיכלה הזמן כו' כבר כתבו הטור והמחבר לעיל ס"ם ס"מ ובפרישה כתבתי שם טעם הטור דכתבו ב"ם והוא דבס"ם ס"מ אשמוטינן דאפי' שלמו לו כשליחו ובאמם בדרך לא תאמר דהיל' מתלו בפשיטה בשליחתו ע"ו אלא ומהו בלוקם ולאחיב בלוקמין ובסי' זה קמ"ל דאפי' לא אלאה לו אלא הוא עדיין בביתו אמ"ה בנתינה ואחירה בא"ם ואף שהתחבר בת' שני הדינין לעיל ס"ם ס"ם ל"ל דאזר וכתבו כאן משום דנתשך אחר ל' הטור לכתבו כאן מעשם שכתבתי:

שמד **א** עד שיבאו עדים כבר כתבו הטור והמחבר ג"כ לעיל בסאר מאחרי ואינו אלא מלכתיב אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם הן יש רואה לא נפטר בשבועה אלא בעדים ועמ"ש מזה בסי' רכ"ד וכ"ו: **ב** קיים אפי' בלא קנין

ג ובאיר שם אלא תאחר מי שהשאיל לא הי' דעתו להשאיל ולעשות מסר אלא לזה הרשאין בפרק אלו נערות ובאיכתו לעיל סימן מ"ח הנית לה פרה שאולה משתמשין בה כל ימי שאלתה ועיין עוד שם **שמג** **א** ל' הטור מיתרא דרב פסק אחר רב מסדרא בפ"ו דב"מ דף פ"ח ע"ח ובאיכתו בסימן ס"מ ס"ק ת' **ב** גם זה מבואר בא"ם שם ג כ"כ בכ"ו בלמד מדין השואל לעיל **שמד** **א** לשון הטור **ב** בפרישה בס"ו דב"מ דף פג ע"ח **ג** מפנה שם בס"ו דף פד ע"ח

שמא השואל מחבירו חפץ סתם או לזמן קצוב • ובו ח סעיפים:

א (א) ה השואל מחבירו כלי או בהמה סתם הרי **א** המשאיל (ב תוס') בכל ערך שיראה

ו עובד דסהוא וכו' כפ"ל דהיינו דף לו ע"ח וה"ה *אלא להלוה כלים עם הסוכלים ונקלו בני העיר ליד הסוכלים ונקלו הכלי זיין הוה מחמת מלאכה ופטור כ"כ בת"ה כי' שכ"ם ד"מ ר"ם זה: **ט** מיד שכפתלקו הבעלים כו' וקע"ג דהמשאיל יכול לחזור בו כל זמן שלא מסך הבהמה ת"ל כיון שלא חזר בו ונכתלף הבעל משמירת הבהמה מחמת שקיבל השומר שמירתו עליו כתוייב בתוכסין: י

מתה מחמת מלאכה שמחמת שתרבה לעשות מלאכתה בעצמה לחרוש העבדים תחרו עליה וקשלוה וה"כ פשע המשאיל אבל בכלי המלאכה ודאי אין הכלים עומדים עושי' המלאכה רק הבעל מלאכה וקרי מתה מחמת מלאכה' הבעל מלאכה אבל מחמת מלאכה וחמת כן בלקחו מהם הכלי זיין ולא פשע המשאיל והלכך על הכלים הי' לחוכסים וחייב כן כי' וכ"ל דהקי"ה סובר כהמחבר בס"ג אבל להיא מולקין חייב ולוק וכן עיקר: (ז) לא יוכל ליתבע כו' ולכך חייב ומחבר המשיב זה משום שתמה בספרו כ"ה על הרא"ש ושור וי"ל מלאכה ופטו' יש לתמוה דלמו משום שמא מחייבים לי' לדרכה לשים זה לומר דכיון דמתה בדרך מסתמא מחמת מלאכה מתה חיכו לריך ליתבע אבל שמתה בדרך ופטור עכ"ל ולק"מ דאבל שומר לריך ליתבע שיודע בנירור אבל כשא"י ה"כ חייב ב"ד ולין נשבעין ב"ד בלחיכו יולע וכמ"ש לעיל סי' רל"ח סכ"ו וכן בכמה דוכתי ולפשר עיקר סברתו דמסתמא מחמת מלאכה מתה אבל נ"ו חיכו כיון דלא הרגיש בה עיפה ושורף הדרך גם ר"י כ"ל ק"ג כתב בהרא"ש גם בת"ה סי' שנ"ג הבי' דברי הרא"ש ושור בסתם וכן עיקר וכ"י ולי"ת הביחו דברי הכ"י פ' הנזל ומחבל והכ"ב השמיטו הרא"ש אבל דלא ס"ל כוותי' מבו' דהרא"ש ושור שהעתיק כאן דברים פלגי עלים וכמ"ש לעיל סי' רכ"ח ע"ח ולוק: (ח) משעה שמשכה וכו' כיון שמסך הבהמה לו הכלי חייב בלוכסי' מע"ג שלא נשמרם בהן וכ"ם הוא מחזיר לקמן סי' שמ"ח ס"ה כדמוכח בס"ם ס' הלים מקדש (דף מ"ו ע"ב) וכן הוא בתוס' בהלכות וכפ' שם להלי' ע"ם והכי מוכח מהרא"ש ושאר פוסקי' ושור העליתי לעיל סי' ע"ב ס"ל וסי' קל"ל דמי שהפקיד כלי אבל שכרו בין שהוא ס"ל לו ס"ם ולא"ל סעיף ב' נתן לו רשות להשתמש בו הוי שואל דרבא שואל אע"פ שעדיין לא נשתמש בו שם בב"מ דף עיין שם עיין בתשו' הרא"ן שנן סי' קמ"ל: (ט) וי"ל דלא בעינן המשיכה כו' ועיין בתשו' ן' ס"ג מהלכות לב ס"ל כלל"ו סימן כ"ו דיכול שאלה אבל שם המוקוק לומר קים לי כהלמ"ם דף לא ע"ב עיין בתשו' ר"ן תנ"ב סי' כ"ד: (י) הכוסה בחבל כו' כן הוא דעת הרמב"ם ונשור כתב שהרא"ש מולק ע"ז והמחבר סתם כדעת הרמב"ם וכן פסק בב"י ופסק כשמואל וכן כתב בסמ"ע וכן עיקר דכן הוא דעת ר"ח והתוס' וה"ה הבי' ולא דמי לדכתיב בשמ"ב וכן משמע להדי' מדבריו פ' השואל ולא דמי לדכתיב בשמ"ב ולא דמי לדכתיב בשמ"ב ולא דמי לדכתיב בשמ"ב